

Składowanie odpadów rozpoczęto w 1995 r. W lipcu 2009 r. oddano do użytku Zakład Zagospodarowania Odpadów „Czysta Błękitna Kraina”. Lokalizacja obiektu jest bardzo korzystna z uwagi na dogodny dojazd z Łęborka, gdzie powstaje znaczna część odpadów. Zakład położony jest w środkowej części powiatu łęborskiego, od strony południowej, wschodniej i częściowo północnej zakład osłonięty jest lasami.

Wypożyczenie zakładu:

1. Sortownia odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych- 36 500 Mg/rok;
2. Kompostownia bioreaktorowa- 25 000 Mg/rok;
3. Kompostownia polowa- 16 000 Mg/rok;
4. Kwatera składowania odpadów balastowych- 544 400 m³;
5. Lokalny Punkt Segregacji Odpadów;
6. Punkt zbierania elektrośmieci;
7. Magazyn odpadów niebezpiecznych wysegregowanych z odpadów komunalnych;
8. Magazyn na odpady inne niż niebezpieczne;
9. Waga samochodowa;
10. Brodziki dezynfekcyjne;
11. Sprzęt ciężki do eksploatacji składowiska;
12. Zaplecze administracyjno-socjalne, zaplecze warsztatowe;
13. Pojazdy do selektywnego zbierania odpadów, pojemniki do selektywnego zbierania odpadów.

RIPOK Swarzewo- Spółka Wodno-Ściekowa „Swarzewo”

Spółka Wodno Ściekowa „Swarzewo” została powołana w roku 1980 w celu wybudowania zbiorczej oczyszczalni ścieków nad Zatoką Pucką. Zlewnia oczyszczalni ścieków Spółki Wodno-Ściekowej „Swarzewo” obejmuje tereny należące do Powiatu Puckiego. Do Spółki należą dwie oczyszczalnie zlokalizowane w Jastarni i Swarzewie. Obiekty te są jednymi z najbardziej na północ wysuniętymi oczyszczalniami w Polsce, które mają istotny wpływ na ochronę wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego.

Na terenie oczyszczalni ścieków w Swarzewie funkcjonuje kompostownia osadów ściekowych oraz odpadów komunalnych ulegających biodegradacji i innych bioodpadów, o mocy przerobowej 10 000 Mg/rok. Spółka Wodno-Ściekowa „Swarzewo” prowadzi zbiórkę i utylizację odpadów organicznych pod hasłem „Program Zielone Worki”. Odpady pochodzą z gospodarstw domowych mieszkańców Władysławowa. Aby uczestniczyć w programie zbiórki odpadów organicznych mieszkańcy podpisują umowę, w myśl której zobowiązują się segregować odpady organiczne według dostarczonej instrukcji. Odpady trafiają do zielonych worków dostarczanych przez firmy. Każdy z worków ma własny numer, dzięki czemu możliwe jest skontrolowanie, poprawności segregacji odpadów organicznych. Posegregowane odpady raz w tygodniu odbierane są od mieszkańców Władysławowa i dostarczane do Oczyszczalni Swarzewo, gdzie podlegają procesowi kompostowania. Za pozbycie się odpadów mieszkańcy nie płać. Oczyszczalnia wykorzystuje je jako bogaty w węgiel organiczny surowiec strukturalny do produkcji kompostu pod nazwą: „Ulkomp”. Zgodnie z umową każdy z mieszkańców może rocznie otrzymać bezpłatnie 1 m³ kompostu na własne potrzeby. Procesom kompostowania poddawana jest również trawa koszona na miejskich trawnikach, gałęzie z żywopłotów, liście grabione

z trawników. Wytworzony kompost oczyszczalnia przekazuje w celu wykorzystania do zakładania miejskiej zieleni.

Wypożyczenie zakładu:

1. Kompostownia przymowa- 10 000 Mg/rok

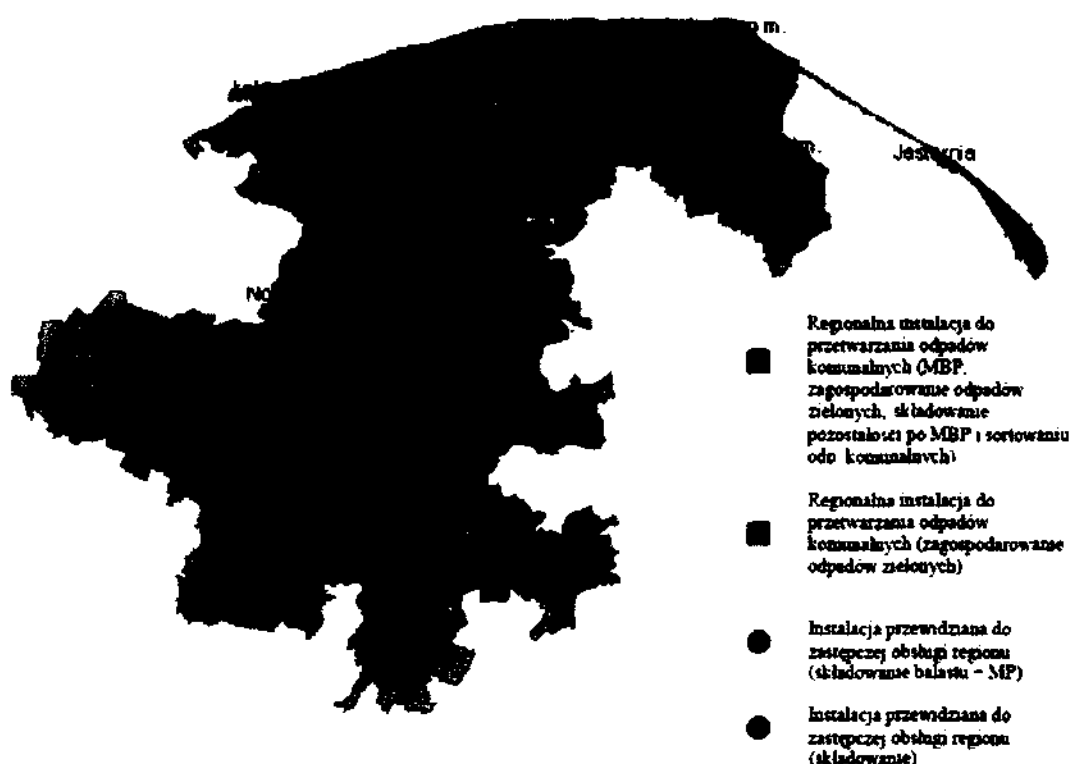
Szczegółowa charakterystyka projektowanej instalacji regionalnej:

RIPOK w Chlewnicy- ELWOZ Sp. z o.o.

Eksplorację składowiska w Chlewnicy rozpoczęto w lipcu 2001 r. W listopadzie 2004 roku rozpoczęła działalność sortownia odpadów zmieszanych i segregowanych o wydajności 20 000 Mg/rok. Obszar zakładu wraz z rezerwą terenu wynosi 21,9261 ha. W latach 2001-2012 na terenie zakładu zrealizowano zadania, dostosowujące składowisko do zmienionych przepisów prawnych, wynikające z przeglądu środowiskowego, które pozwoliły na przekształcenie Międzygminnego Składowiska w Chlewnicy w zakład zagospodarowania odpadów wraz z uruchomionym w 2008 roku jedynym w województwie modułem do produkcji paliwa alternatywnego o wydajności początkowo 1 Mg/godz. a od stycznia 2012 roku 3 Mg/godz. w którym kompleksowo przetwarzane są odpady z terenu gmin tworzących porozumienie w Potęgowie. Zakład położony jest przy drodze krajowej nr 6 i sąsiaduje od zachodu z istniejącą farmą wiatrową.

Wypożyczenie zakładu:

1. Sortownia odpadów zmieszanych i selektywnie zbieranych - 20 000 Mg/rok;
2. Linia do produkcji paliwa alternatywnego 3 Mg/godz.;
3. Kwatera składowania odpadów nienadających się do gospodarczego wykorzystania i balastowych - 90 tys. m³(sektory I-III);
4. Boksy na odpady selektywnie zbierane, przeznaczone do sortowania - 3 szt.;
5. Wiata na sprzęt do eksploatacji składowiska;
6. Boksy na zbelowane surowce wtórne - 12 szt.;
7. Magazyn do gromadzenia paliwa alternatywnego - 300 m²;
8. Waga samochodowa 60 Mg;
9. Brodzik dezynfekcyjny;
10. Sprzęt ciężki do eksploatacji składowiska;
11. Zaplecze administracyjno-socjalne, zaplecze warsztatowe;
12. Zbiornik ppoż. o pojemności 300 m³.

RYSUNEK NR 14 Lokalizacja instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych w regionie północnym.

Źródło: „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Pomorskiego 2018”

3.5.4 Program działań

Cele długoterminowe do 2021 roku

- Zapewnienie wysokiego stopnia odzysku odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska poprzez budowę nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami;
 - rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Cele krótkoterminowe do 2017 roku

- objęcie przez gminę wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

3.5.5 Hałas

Do podstawowych czynników mających wpływ na klimat akustyczny gminy zaliczyć należy komunikację drogową oraz w znacznie mniejszym stopniu hałas przemysłowy, którego uciążliwość ma charakter lokalny o stosunkowo niedużym zasięgu. Skala zagrożeń hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża, a zasięg jego oddziaływania ma zwykle charakter lokalny.

Kryteria hałasu w środowisku są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. Nr 0, poz.112).

TABELA NR 27 Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez drogi i linie kolejowe na podst. Dz.U. z 2014 r., poz. 112

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu dla dróg i linii kolejowych w dB			
		L _{Aeq D}	L _{Aeq N}	L _{DN}	L _N
1.	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	61	56	50	40
2.	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	65	56	55	45

Źródło: Dz.U. z 2014 r., poz. 112

W gminie Łęczyce najważniejszym źródłem hałasu jest komunikacja drogowa oraz kolejowa. Przez gminę Łęczyce przebiega droga krajowa nr 6 oraz pierwszorzędna linia kolejowa nr 202 Gdańsk – Stargard Szczeciński obsługująca ruch pasażerski oraz towarowy. Na jej trasie w obrębie gminy znajdują się 3 stacje: Strzebielino Morskie, Bożepole oraz Godętowo – Łęczyce. Przewiduje się budowę drugiego toru kolejowego. Ponadto znajduje się jeszcze nieczynna lokalna linia kolejowa nr 229: Kartuzy - Lębork, która jest zagrożona likwidacją. Z uwagi na malejące znaczenie ruchu kolejowego wpływ kolei na występowanie uciążliwości akustycznych w gminie Łęczyce jest niewielki i ogranicza się do terenów bezpośrednio przylegających do trasy kolejowej.

Większy wpływ na poziom hałasu w gminie ma komunikacja drogowa. W tym:

- droga krajowa nr 6 Szczecin – Łęgowo,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Gmina ma dobrze rozbudowaną sieć dróg, jednak stan techniczny większości nawierzchni jest niezadowalający. Dróg w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych jest w gminie ok. 15 km (droga krajowa nr 6). Stan tej drogi można uznać za dobry. Dróg powiatowych jest w gminie ok. 86 km, w tym ok. 95% posiada nawierzchnię bitumiczną. W ostatnich latach dokonano modernizacji kilku kilometrów nawierzchni przy współudziale środków gminnych. Zastrzeżenie budzi zarówno stan techniczny pozostałych odcinków dróg powiatowych jak i również jakość przeprowadzanych prac modernizacyjnych. Dróg publicznych gminnych w gminie Łęczyce jest 42 km, pozostałe to drogi wewnętrzne, będące w zarządzie Gminy. Głównie są one o nawierzchni gruntowej.

Obecnie na terenie gminy nie został wyznaczony przez WIOŚ w Gdańsku żaden punkt pomiarowy w sieci monitoringu hałasu jaki jest prowadzony na terenie woj. pomorskiego. Może to wynikać z faktu, że występujące uciążliwości akustyczne w gminie mają charakter lokalny. Jedynie w niektórych miejscowościach, zwłaszcza przy trasie drogi krajowej, mogą wystąpić uciążliwości związane z hałasem powodowanym przez tranzytowy ruch samochodowy, zwłaszcza pojazdów ciężkich. W chwili obecnej problem związany z niekorzystnym oddziaływaniem hałasu komunikacyjnego jest minimalny. Jednak należy podjąć działania w celu przeprowadzenia pomiarów poziomu hałasu w punktach o dużym prawdopodobieństwie wystąpienia ponadnormatywnych natężeń poziomów hałasu.

3.5.6 Promieniowanie elektromagnetyczne

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego działalnością człowieka, wyróżnia się :

- **promieniowanie jonizujące**, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- **promieniowanie niejonizujące**, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp.

Promieniowanie jonizujące

Ogólną sytuację radiacyjną w środowisku charakteryzują obecnie następujące wielkości podstawowe:

- Poziom promieniowania gamma, obrazujący zagrożenie zewnętrzne naturalnymi i sztucznymi źródłami promieniowania jonizującego, istniejące w środowisku lub wprowadzone przez człowieka,
- Stężenia naturalnych i sztucznych izotopów promieniotwórczych w komponentach środowiska, a w konsekwencji w artykułach spożywczych, obrazujące narażenie wewnętrzne ludzi w wyniku wchłonięcia izotopów drogą pokarmową.

Wymienione wielkości charakteryzuje naturalna zmienność, są one także w poważnym stopniu uzależnione od wprowadzonych do środowiska substancji promieniotwórczych w wyniku wybuchów jądrowych oraz katastrofy w Czarnobylu.

Promieniowanie niejonizujące

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- Elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- Stacje radiowe i telewizyjne,
- Łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- Stacje radiolokacji i radionawigacji.

Znaczenie tego oddziaływania w ostatnich latach rośnie. Powodowane jest to przez rozwój radiokomunikacji oraz powstawanie coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych (operatorów publicznych i komercyjnych). Dodatkowymi źródłami promieniowania niejonizującego są stacje bazowe telefonii komórkowej, systemów przywoławczych, radiotelefonicznych, alarmowych komputerowych itp., pokrywających coraz gęstszą siecią obszary dużych skupisk ludności, jak również coraz powszechniej stosowane radiotelefony przenośne.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

W przepisach obowiązujących w Polsce ustalone są dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego na terenach dostępnych dla ludzi. Szczególnej ochronie podlegają obszary zabudowy mieszkaniowej, a także obszary, na których zlokalizowane są szpitale, żłobki, przedszkola, internaty.

Głównymi potencjalnymi źródłami zanieczyszczenia środowiska promieniowaniem elektromagnetycznym są:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia;
- stacje radiowe i telewizyjne;
- łączność radiowa, telefonia komórkowa itp.
- stacje radiolokacji i radionawigacji;
- obecność w środowisku radionuklidów naturalnych /jonizujące/;
- radionuklidy pochodzenia sztucznego, powstałe w wyniku działalności człowieka np. diagnostyce medycznej, przemyśle /jonizujące/.

Praktycznie cały obszar i gminy (poza nielicznymi wyjątkami) objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej (GSM/GPRS). Dynamicznie zwiększa się ilość osób korzystających z Internetu (modemowy, ISDN (cyfrowy), DSL (stałe łącze), dostarczanego zarówno poprzez tradycyjne łącza, jak i drogą radiową. Gorzej sytuacja wygląda na obszarze, gdzie dominuje modemowy dostęp do Internetu. Urzędy, szkoły, instytucje, przedsiębiorstwa itp. mają dostęp do szerokopasmowego internetu oferowanego przez między innymi TP S.A.. Trudno dokładnie oszacować liczbę osób korzystających z internetu, ale biorąc pod uwagę dosyć wysokie opłaty abonamentowe, należy sądzić, że jest to ciągle niewielki odsetek mieszkańców.

W chwili obecnej w miejscach dostępnych dla ludności, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie źródeł promieniowania elektromagnetycznego, nie stwierdzono przekraczania dopuszczalnych poziomów.

Na terenie gminy Łęczyce prócz stacji telefonii komórkowej, zlokalizowane są następujące źródła promieniowania elektromagnetycznego:

- elektroenergetyczna linia napowietrzna WN 400 kV (przez obszar gminy w okolicy miejscowości Brzeźno Lęborskie oraz Wysokie)
- elektroenergetyczne linie napowietrzne NN 110 kV (Bożepole- Lębork, Bożepole- Żarnowiec);
- stacje elektroenergetyczne (GPZ 110/15 kV);
- stacje transformatorowe SN 15 kV;
- cywilne stacje radiowe CB o mocy około 10 W
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia i zakładów przemysłowych.

3.5.6.1 Program działań

Cele długoterminowe do 2021 roku

- Poprawa warunków zdrowotnych poprzez osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości środowiska;
 - promowanie i wspieranie rozwiązań pozwalających na ograniczenie wielkości emisji pochodzącej z transportu oraz hałasu komunikacyjnego.

3.5.7 Komunikacja i transport

3.5.7.1 Transport drogowy

Układ drogowy gminy Łęczyce stanowi sieć dróg krajowych, powiatowych i gminnych. Łączna długość tych dróg wynosi 143 km, w tym:

- droga krajowa nr 6 Szczecin – Łęgowo- 15 km,
- drogi powiatowe- 70 km,
- drogi gminne- 58 km.

Gmina ma dobrze rozbudowaną sieć dróg, jednak stan techniczny większości nawierzchni jest niezadowalający. Dróg w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych jest w gminie ok.15 km (droga krajowa nr 6). Stan tej drogi można uznać za dobry. Dróg powiatowych jest w gminie ok. 86 km, w tym ok. 95% posiada nawierzchnię bitumiczną. W ostatnich latach dokonano modernizacji kilku kilometrów nawierzchni przy współudziale środków gminnych. Zastrzeżenie budzi zarówno stan techniczny pozostałych odcinków dróg powiatowych jak i również jakość przeprowadzanych prac modernizacyjnych.

Drogami powiatowymi administruje Zarząd Drogowy dla Powiatu Puckiego i Wejherowskiego z siedzibą w Wejherowie.. Wszystkie drogi powiatowe na terenie gminy wymagają odnowy nawierzchni bitumicznej.

TABELA NR 28 Drogi powiatowe na terenie gminy Łęczyce.

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi na terenie gminy
1	1318G	Rekowo Lęborskie - Godętowo
2	1322G	Kisewo - Żelano DW213
3	1330G	Rozłaski Bór-Nawcz
4	1420G	Godętowo - Nawcz - Tłuczewo
5	1421G	Godętowo - Dąbrówka Wielka - Rozłazino
6	1422G	Rozłazino - Dzieścielec
7	1454G	Chanowie - Strzebielino - Nawcz
8	1455G	Łęczyce - Kostkowo
9	1456G	Świetlino - Chmieleniec - Bożepole
10	1457G	Chrzanowo - Wysokie - Kaczkowo
11	1458G	Pużyce - Mierzyno

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Łęczycach

Stan techniczny dróg gminnych wymaga ciągłych prac w zakresie ich utrzymania, wykonywania remontów cząstkowych oraz w niektórych przypadkach gruntownej

modernizacji. Należy tu również podkreślić konieczność likwidacji barier architektonicznych dla niepełnosprawnych, zwłaszcza jeśli chodzi o chodniki oraz przejścia dla pieszych. Ważną kwestią jest również planowana budowa ścieżek rowerowych, którą można przeprowadzić przy okazji modernizacji określonych ulic i dróg.

W przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu. Zagrożenie dla ludności gminy stwarzają również zakłady, które w procesie technologicznym wykorzystują gazy toksyczne, a także stacje i dystrybutory paliw płynnych i gazowych.

3.5.7.2 Transport kolejowy

Uzupełnieniem transportu drogowego w gminy Łęczyce jest transport kolejowy. Przez omawiany teren przebiega pierwszorzędna linia kolejowa nr 202 Gdańsk – Stargard Szczeciński obsługująca ruch pasażerski oraz towarowy. Na jej trasie w obrębie gminy znajdują się 3 stacje: Strzebielino Morskie, Bożepole oraz Godętowo. Przewiduje się budowę drugiego toru kolejowego.

Ponadto znajduje się jeszcze nieczynna lokalna linia kolejowa nr 229: Kartuzy - Lębork, która jest zagrożona likwidacją.

Źródłem zanieczyszczenia środowiska na terenie jest transport drogowy i kolejowy oraz przebiegające przez teren gminy linie energetyczne. W ostatnich latach w Polsce nastąpił gwałtowny rozwój transportu drogowego, a wraz z nim pojawiły się nowe zagrożenia środowiska. Prawie dwukrotnie wzrosła liczba prywatnych samochodów. Towarzyszy temu niedostateczny rozwój sieci dróg, autostrad, co powoduje zatory, korki i większą emisję substancji i hałasu do środowiska. Spaliny i hałas komunikacyjny stwarzają duże zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Wzrastająca liczba samochodów, często starych, wyeksploatowanych – to także źródło dużej ilości odpadów.

Zanieczyszczenie powietrza przez środki transportu na terenie gminy ma charakter ograniczony do okolic dróg o znaczącym natężeniu ruchu. Jest to związane z tym, że źródło emisji zanieczyszczeń znajduje się na wysokości do metra od powierzchni ziemi, a także z unosem pyłu drogowego spowodowanym ruchem pojazdów. Uciążliwości związane z obniżeniem jakości powietrza atmosferycznego wokół szlaków komunikacyjnych mają inny charakter na terenie osłoniętym przez zabudowania, wzniesienia, zadrzewienia, a inny na otwartych przestrzeniach. Równocześnie zależą od stałych parametrów pogody dla danego obszaru, jak: kierunek wiatru, pułap chmur, częstotliwość opadów atmosferycznych. Transport drogowy należy do powierzchniowych źródeł emisji. W terenie zurbanizowanym, a szczególnie w okolicy skrzyżowań głównych dróg, natężenie ruchu jest największe i występuje kumulacja strumienia emisji oraz z reguły gorsze warunki jej rozpraszania, co często jest przyczyną powstawania lokalnych zagrożeń (długotrwała ekspozycja, smog). Dużą rolę odgrywa tu przepustowość dróg i związana z tym płynność jazdy, a także lokalizacja dróg tranzytowych.

4 ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW, WODY I ENERGII – WNIOSKI

Na obszarze gminy Łęczyce największe oddziaływanie na środowisko występuje poprzez:

- transport,
- zakłady przemysłowe,
- gospodarkę komunalną – głównie oczyszczalnie ścieków.

Istotne kierunki oddziaływania na środowisko to: emisja hałasu oraz zanieczyszczeń do wód i powietrza, wytwarzanie odpadów. Uzyskanie efektów zmniejszania wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności jest sprawą bardzo ważną, ponieważ koszt pozyskania energii, surowców ze źródeł pierwotnych i wody jest wysoki.

4.1 Racjonalne gospodarowanie wodą

Racjonalne gospodarowanie wodą jest możliwe zarówno dzięki wdrażaniu wodooszczędnych technologii przez podmioty gospodarcze, jak również w wyniku realizacji celów polityki ekologicznej państwa (np. kontrole przedsiębiorstw wykorzystujących wodę). Ograniczenie zużycia wody wymagać będzie kontynuowania działań takich jak:

- wprowadzenie normatywów zużycia wody w wodochłonnych procesach produkcyjnych w oparciu o dane o najlepszych dostępnych technikach (BAT),
- opracowanie i wprowadzenie systemu kontroli wodochłonności produkcji w formie obowiązku rejestracji zużycia wody do celów przemysłowych i rolniczych w przeliczeniu na jednostkę produktu,
- ograniczenie zużycia wody z ujęć podziemnych,
- właściwe utrzymanie wód i urządzeń wodnych,
- intensyfikacja stosowania zamkniętych obiegów wody.

4.2 Wykorzystanie energii

Rozwój energetyki opartej na wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii (OZE) stanowi jeden z priorytetów krajowej polityki energetycznej⁴. Podstawowym celem polityki w tym zakresie jest zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju do 7,5% w 2010r. i do 14% w 2020r. w strukturze zużycia nośników pierwotnych. Racjonalne wykorzystanie energii odbywać się będzie przez:

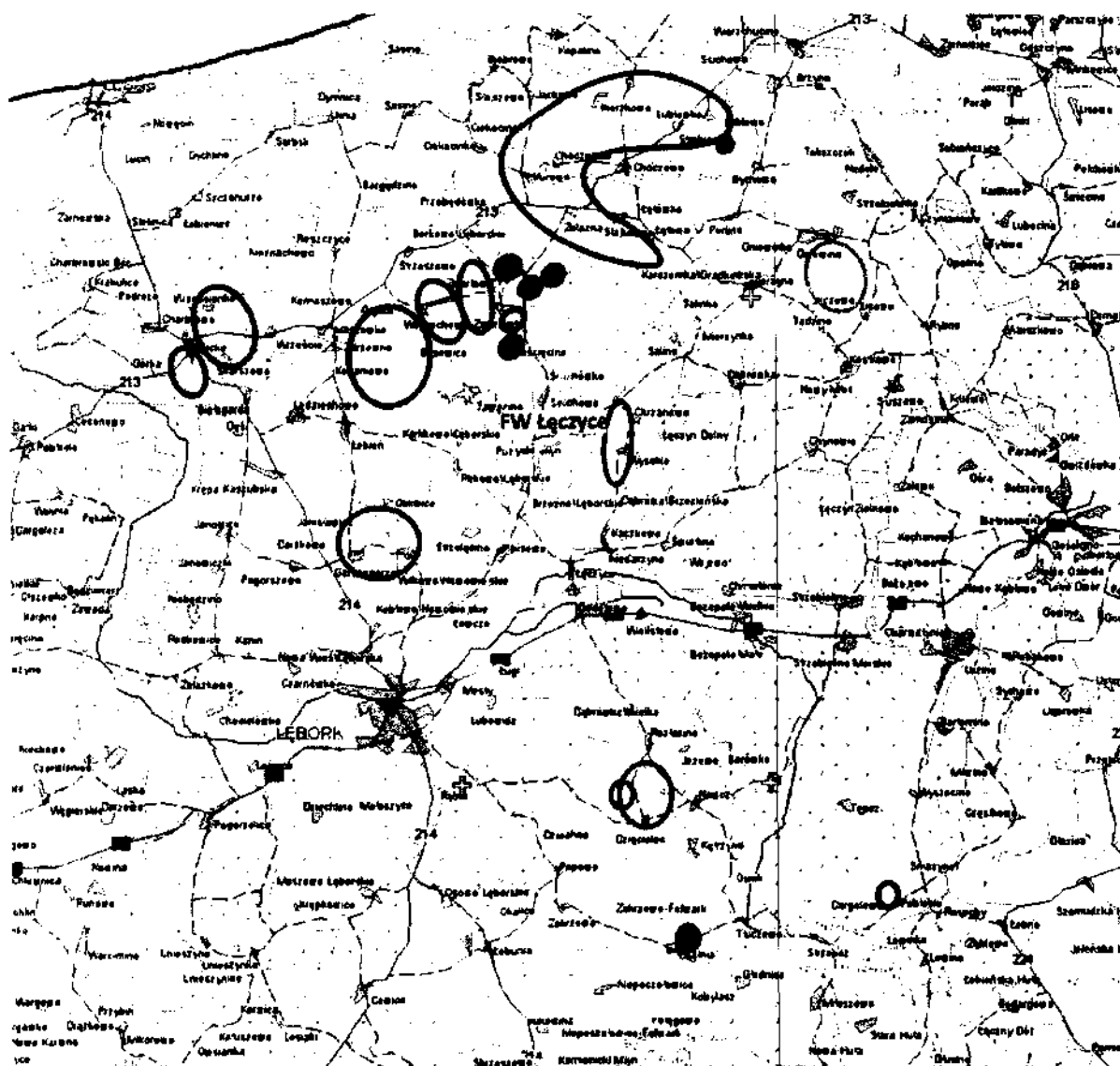
- zmniejszenie energochłonności gospodarki poprzez stosowanie energooszczędnych technologii (również z wykorzystaniem kryteriów BAT), racjonalizację przewozów oraz wydłużenie cyklu życia produktów;

⁴ Polityka energetyczna Polski do 2030r. – dokument przyjęty przez Radę Ministrów w dn. 10 listopada 2009r.

- zmniejszenie zużycia energii poprzez wprowadzanie indywidualnych liczników energii elektrycznej, wody i ciepła;
- wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Na terenie gminy Łęczyce funkcjonują oraz są planowane instalacje wykorzystujące odnawialne źródła energii:

- Mała Elektrownia Wodna (MEW) w Łęczycach – w km 64+943,
- Mała Elektrownia Wodna (MEW) w Wielistowie,
- Mała Elektrownia Wodna (MEW) „VOLT” w Bożympolu Małym – w km 75+900,
- Mała Elektrownia Wodna (MEW) w Paraszyno,
- Mała Elektrownia Wodna (MEW) w Łówczu Górnym – w km 95+950.
- Pozostała szósta elektrownia zlokalizowana jest na Kisewskiej Strudze, w obrębie geodezyjnym Kisewo w km 9+750.
- elektrownia wiatrowa- Świetlino dz. 33, 36, 37/1- moc 1 500 kW- planowana;
- elektrownia wiatrowa- Łęczyce- moc 600 kW- planowa;
- elektrownia wiatrowa- Świetlino- moc 4 600 kW- planowana;
- elektrownia wiatrowa- Rozłazino- moc 6 000 kW- planowana;
- elektrownia wiatrowa- Kaczkowo- Witków- Wysokie- moc 44 000 kW- planowana.

Istniejące oraz planowane farmy wiatrowe w okolicy
projektowanej farmy wiatrowej w gminie Łęczycy

Legenda

Gmina Łęczycy:

omawiane przedsięwzięcie (planowane)

○ pozostałe farmy wiatrowe (planowane)

Gmina Wiko:

○ planowane farmy wiatrowe w gminie Wiko

Gmina Nowa Wieś Lęborska:

○ planowana farma wiatrowa w gminie Nowa Wieś Lęborska

Gmina Gniewino:

○ istniejące farmy wiatrowe w gminie Gniewino

Gmina Choczewo:

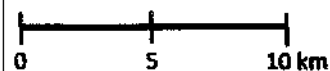
● istniejące farmy wiatrowe w gminie Choczewo

○ planowane farmy wiatrowe w gminie Choczewo

Gmina Linia:

● istniejąca farma wiatrowa w gminie Linia

○ planowana farma wiatrowa w gminie Linia

RYSUNEK NR 15 Mapa istniejących oraz planowanych farm wiatrowych w okolicy
projektowanej farmy wiatrowej w gminie Łęczycy.

Źródło: dane z Urzędu Gminy w Łęczycach

4.3 Racionalne wykorzystanie materiałów

Ograniczenie materiałochłonności przez zakłady przemysłowe i rolnictwo zalecane jest zarówno przez kierunki polityki ekologicznej Polski, jak i Unii Europejskiej poprzez zastosowanie najlepszych możliwych technologii. Do podstawowych zasad jakie zalecane są przez BAT należą:

- zapobieganie i ograniczanie powstawania odpadów u źródła, a także zmniejszenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko;
- zmniejszenie materiałochłonności gospodarki poprzez wprowadzanie technologii niskoodpadowych oraz recykling;
- zmniejszenie oddziaływania rolnictwa na środowisko poprzez rozpropagowanie i stosowanie Kodeksu Dobrych Praktyk, kontynuacja budowy płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę;
- racjonalne gospodarowanie kopaliniami poprzez opracowanie planów eksploatacji kopalni i rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

Na terenie gminy Łęczyce występują w znaczącej ilości materiały do produkcji biopaliw typu: słoma, drewno oraz możliwości rozwoju upraw do tych produkcji (np. rzepak).

4.3.1 Program działań

Cele długoterminowe do 2021 roku

- Poprawa warunków zdrowotnych poprzez osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości środowiska;
 - modernizacja systemów infrastruktury ciepłej, rozwój scentralizowanych systemów grzewczych dla ograniczania liczby źródeł niskiej emisji;
 - upowszechnienie stosowania OZE w indywidualnych i lokalnych źródłach energii.
- Rozbudowa efektywnych systemów produkcji i dystrybucji energii, optymalizacja jej zużycia oraz ograniczenie niekorzystnych oddziaływań energetyki na środowisko;
- Wspieranie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
 - wspieranie budowy urządzeń i instalacji służących do wytwarzania i przesyłania energii ze źródeł odnawialnych;
 - upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznego wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii oraz o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej oraz technicznej.

5 NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA

5.1 Zagrożenia antropogeniczne

Zagrożenia antropogeniczne dla środowiska naturalnego wynikają z działalności człowieka, tj. wykorzystywaniem i przetwarzaniem zasobów. Źródłem presji na środowisko są poszczególne dziedziny gospodarki oraz codzienne bytowanie mieszkańców. Obszarami o największym potencjalnym zagrożeniu są obszary uprzemysłowione i zurbanizowane.

5.1.1 Gospodarka komunalna

Wśród zagrożeń środowiska związanych z gospodarką komunalną należy wymienić:

- Gospodarka ściekowa: ścieki komunalne nieoczyszczone lub niedostatecznie oczyszczone. Największe zagrożenie występuje na terenach wiejskich o zabudowie rozproszonej - charakteryzujących się niskim stopniem skanalizowania przy równocześnie wysokim stopniu zwodociągowania. Zagrożenie dla środowiska stwarza także niedostatecznie uporządkowana gospodarka wodami opadowymi, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych.
- Gospodarka odpadami. Nadal notuje się znaczną ilość nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych na terenie gminy.
- Emisja zanieczyszczeń powietrza. W ostatnich latach emisje zanieczyszczeń do powietrza z zakładów przemysłowych znacznie się zmniejszyły, natomiast nadal dużym problemem jest emisja niska z ogrzewania indywidualnego. Znajduje to odzwierciedlenie we wzrostach stężeń dwutlenku siarki i pyłu w powietrzu w sezonie grzewczym.

5.1.2 Transport i komunikacja

Wzrost liczby pojazdów samochodowych przy wolno zmieniającej się sieci dróg, stanowi źródło zagrożenia dla środowiska. Transport drogowy, w tym tranzytowy (tzw. TIR), powoduje emisję spalin, hałasu i wibracji, degradację walorów przyrodniczych (w tym fragmentację korytarzy ekologicznych) i krajobrazowych oraz nadzwyczajne zagrożenia środowiska. Duże zagrożenie hałasem i emisją spalin występuje wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich.

Na terenie gminy Łęczyce zagrożenia pożarowe i inne miejscowe zagrożenia mogą wystąpić również podczas transportu materiałów niebezpiecznych następującymi szlakami komunikacji drogowej, po których odbywa się transport materiałów niebezpiecznych:

- droga krajowa nr 6 Szczecin – Łęgowo,

5.1.3 Działalność gospodarcza

Przemysł i energetyka zawodowa są źródłem zagrożeń dla środowiska w związku z emisją zanieczyszczeń do powietrza, odprowadzaniem ścieków, wytwarzaniem odpadów, degradacją powierzchni ziemi, zużywaniem zasobów naturalnych, emisją hałasu i awariami przemysłowymi. Powstawanie szkód w środowisku wiąże się także z wydobywaniem kopalin, co powoduje powstawanie wyrobisk, hałd odpadów przerobowych i złożowych, zaburzenie stosunków wodnych, zanieczyszczenie powietrza, osiadanie gruntu. Gmina Łęczyce należy do nisko uprzemysłowionych. Działają tu podmioty gospodarcze o charakterze handlowym, usługowym i wytwórczym. W większości są to podmioty małe i średnie. Podstawę gospodarki stanowi rolnictwo, wraz z przemysłem budowlanym. Naturalne warunki przyrodnicze zdecydowały o charakterze rozwoju gminy i ukształtowały główne gałęzie gospodarki.

Potencjalnym źródłem zanieczyszczenia środowiska gminy mogą być zdarzenia powstałe poza terenem gminy, a nawet powiatu wejherowskiego. Dotyczy to przede wszystkim napływu zanieczyszczeń z powietrzem napływającym nad omawiany teren tzw. imisją, zanieczyszczenia wód w szczególności podziemnych, oraz zdarzeń losowych np. poważne awarie. Do zagrożeń zewnętrznych należy dodać zagrożenia zanieczyszczenia środowiska niepożądanym promieniowaniem np. jonizującym powstałym w wyniku awarii w elektrowni atomowej. W ostatnich latach znacznie zmniejszył się jednak zakres oddziaływania przemysłu na stan środowiska.

5.1.4 Rolnictwo

Rolnictwo jest jedną z głównych baz gospodarczych i społecznych gminy Łęczyce. Pozycja rolnictwa wynika z ukształtowania powierzchni, warunków klimatycznych i glebowych. Rolnictwo jest źródłem odpadów niebezpiecznych (pozostałości po środkach ochrony roślin) oraz zanieczyszczeń obszarowych, będących głównym zagrożeniem dla jakości wód powierzchniowych. Istotnym zagrożeniem dla środowiska są też funkcjonujące na terenie gminy fermy hodowli drobiu. Przestrzenna ekspansja intensywnego rolnictwa prowadzi do przyrodniczego zubożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Niedostosowanie intensywności i form rolnictwa do warunków przyrodniczych produkcji rolnej, skutkuje aktywizacją erozji wodnej i wietrznej oraz zanieczyszczeniem wód gruntowych.

5.1.5 Poważna awaria przemysłowa

Poważne awarie mogą powstawać w przypadku awarii i katastrof w obiektach przemysłowych zlokalizowanych na terenie gminy oraz w wyniku wypadków kolejowych i drogowych z udziałem cystern i autocystern przewożących materiały niebezpieczne. Zdarzenia te charakteryzują się specyficznymi cechami takimi jak niepewność ich wystąpienia, złożoność przyczyn, różnorodność bezpośrednich skutków oraz indywidualnym, niepowtarzalnym przebiegiem.

Istotnym zagrożeniem dla środowiska i zdrowia człowieka są zakłady mogące być sprawcami poważnych awarii przemysłowych. Zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii przemysłowej lub pogłębienie jej skutków może mieć miejsce na obszarach, gdzie w niedużej odległości od siebie zlokalizowane są dwa lub

więcej zakładów dużego ryzyka (ZDR) i/lub zakładów zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Według stanu na 2012 r. w rejestrze ZDR prowadzonym przez WIOŚ w Gdańsku, zostało już umieszczonych 12 zakładów i 11 zakładów ZZR (żaden z wymienionych zakładów nie znajduje się na terenie powiatu wejherowskiego, w tym również na terenie gminy Łęczyce). Na obszarze powiatu nie zostały zlokalizowane duże zakłady przemysłowe, które stwarzałyby zagrożenie poważną awarią. Zakłady na terenie powiatu, które użytkują substancje chemiczne, są placówkami o zagrożeniu lokalnym. Zagrożenia w tych zakładach mogą powstać w związku z awarią instalacji i uwolnienia substancji chemicznych. Zdarzenia takie mogą zagrozić okolicznym skupiskom ludzkim oraz środowisku naturalnemu. WIOŚ w Gdańsku prowadzi rejestr i kontrole obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. Poniżej przedstawiono największe zakłady zlokalizowane na terenie gminy Łęczyce:

- Przedsiębiorstwo Robót Specjalistycznych s.c. REWERS, ul. Długa 23, 84-214 Bożepole Wielkie,
- PPHU „ELBOR” Waldemar Guzanek, Bobrowniczki-Pieńki, ul. Piastowska 27, 09-410 Płock – prowadzący Wytwórnę Koncentratów Paszowych w Łęczycach przy ul. Kościelnej 17 w Łęczycach,
- Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego „POLTAREX” Sp. z o.o., ul. Żeromskiego 9/10, 84-300 Lębork – prowadzący działalność Tartak przy ul. Długiej 11 w Łęczycach,
- Stasiak M., Ferma Drobiu w Bożympolu Małym,
- Zieleniewski K., Ferma Drobiu w Bożympolu Małym,
- EUROCAST Sp. z o.o., ul. Wejherowska 9, 84-220 Strzebielino – produkcja amorficznych folii poliestrowych,
- EKO-LASER, Bożepole Małe, ul. Polna 1, 84-214 Bożepole Wielkie,
- JUOR s.c. Godętowo 1a, 84-218 Łęczyce,
- Masarnia „DOMINIK” s.j., Godętowo 18, 84-218 Łęczyce,
- „FOKUS” s.c. Paweł Kołodziejcki i Tomasz Bertrand, 01-917 Warszawa, ul. Petofiego 8/85 – prowadzący działalność w Godętowie,
- „EMKA” Sp. z o.o., ul. Okrężna 2, 84-220 Strzebielino,
- TREE CLONE, Okna i Drzwi, ul. Judyckiego 2B – prowadzący działalność w Strzebielinie,
- Bracia Bertrand, ul. Wejherowska 12, 84-242 Luzino – prowadzący działalność w Strzebielinie (produkcja okien),
- OKTAN, Brzeski, Grzenkowicz, Sp.j., ul. Wejherowska 2, 84-220 Strzebielino,
- POLANA, Sp. z o.o., Plantacja Borówki Amerykańskiej, Wielistowo,
- SOLAR-ENERGY S.A., ul. Żeromskiego 54/2, 00-852 Warszawa – prowadzący działalność w Bożympolu Małym.

Wymienione zagrożenia środowiska mogą stopniowo znacznie pogarszać jakość życia mieszkańców.

W przypadku awarii (uszkodzenia) cystern lub w następstwie katastrofy drogowej istnieje realne zagrożenie skażenia ludności i środowiska wokół wymienionych tras przewozu. Zagrożenie dla ludności miasta i gminy stwarzają również zakłady, które

w procesie technologicznym wykorzystują gazy toksyczne, a także stacje i dystrybutory paliw płynnych i gazowych. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w roku 2012 nie zarejestrował zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii na terenie gminy Łęczyce.

5.1.6 *Biotechnologia i organizmy zmodyfikowane genetycznie*

Biotechnologia jest dyscypliną nauk technicznych wykorzystującą procesy biologiczne na skalę przemysłową. Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532) podaje jedną z najszerzych definicji: „Biotechnologia oznacza zastosowanie technologiczne, które używa systemów biologicznych, organizmów żywych lub ich składników, żeby wytwarzać lub modyfikować produkty lub procesy w określonym zastosowaniu.” Biotechnologie są w stosunku do tradycyjnych (chemicznych) znacznie mniej energochłonne, bezodpadowe lub niskoodpadowe, tańsze i wydajniejsze oraz często mniej obciążające środowisko, znajdują zastosowanie także w działalności służącej ochronie środowiska (w oczyszczaniu ścieków, neutralizacji odpadów, w produkcji biogazu).

Organizmy Modyfikowane Genetycznie (GMO) są to rośliny lub zwierzęta, które dzięki modyfikacji w ich materiale genetycznym - uzyskały nowe cechy. Modyfikacja genetyczna zwykle polega na wstawieniu nowego genu (co fizycznie jest fragmentem DNA) do genomu modyfikowanego organizmu. Można także wyciszać geny poprzez wprowadzenie komplementarnego genu kodującego tzw. nonsensowne RNA, czy też za pomocą kierowanej mutagenyzy, wywołać mutacje w konkretnym genie, co może doprowadzić do jego inaktywacji (dokładnie inaktywacji produktu tego genu).

Produkty nowoczesnej biotechnologii (organizmy genetycznie zmodyfikowane) coraz częściej pojawiają się na rynku, budząc wiele kontrowersji, szczególnie w odniesieniu do problematyki bezpieczeństwa tych produktów dla zdrowia człowieka i ewentualnego ich wpływu na inne organizmy w środowisku. W związku z powyższym zachodzi potrzeba dokonywania oceny stopnia zagrożenia tych produktów dla zdrowia ludzi i środowiska. Procedury i mechanizmy oceny ryzyka związanego z wykorzystywaniem genetycznie zmodyfikowanych organizmów są ciągle doskonałe.

18 listopada 2008 r. przyjęto Ramowe Stanowisko Rządu RP dotyczące GMO. Jest to dokument wyznaczający kierunek działań dotyczących GMO, na podstawie którego realizowana będzie w Polsce polityka w tym zakresie.

Rozwój przemysłu opartego na biotechnologiach daje nowe możliwości rozwoju. Korzystanie z osiągnięć biotechnologii związane może być jednak z nieznanym dotąd zagrożeniem bezpieczeństwa biologicznego.

Najważniejsze problemy:

- brak nadzoru nad wprowadzaniem GMO,
- brak świadomości społecznej w zakresie biotechnologii i bezpieczeństwa biologicznego,

- zagrożenie rodzimych gatunków roślin i zwierząt przez obce gatunki lub nowe organizmy wytworzone technikami transgenezy,
- brak jednoznacznych regulacji prawnych w zakresie rozwiązań systemowych dotyczących ochrony środowiska, a zwłaszcza koegzystencji upraw roślin modyfikowanych i niemodyfikowanych.

5.2 Zagrożenia naturalne

Rodzaj i intensywność zagrożeń naturalnych wiąże się ze specyfiką danego obszaru, tj. rozwojem gospodarczym w powiązaniu z warunkami fizyczno - geograficznymi. Nadzwyczajnymi zagrożeniami dla środowiska, jakie mogą wystąpić na terenie gminy Łęczyce są:

- powodzie,
- pożary,
- osuwanie się mas ziemnych,
- susze,
- gradobicia,
- silne wiatry.

5.2.1 Zagrożenie powodziowe

Na obszarze gminy Łęczyce miejscowości zagrożone powodziowo, występujące głównie w strefie dolinnej rzeki Łeby oraz rzeki Redy, są to m.in. miejscowości: Łęczyce, Bożepole Wielkie, Paraszyno oraz Strzebielino.

- nieprawidłowe magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- wyładowania atmosferyczne.

Na terenie gminy Łęczyce funkcjonuje dobrze zorganizowany system ratowniczo-gaśniczy Państwowej Straży Pożarnej. W gminie funkcjonują 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej typu S (wyposażonych w pojazdy samochodowe). Znajdują się one w Bożympolu Wielkim, Kaczkowie, Łęczycach i Rozłazinie. Jednostki z Bożegopola i Łęczyc, decyzją Komendanta Głównego Ochotniczej Straży Pożarnej, włączone zostały w Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy. W gminie działają także 3 jednostki typu M (nieposiadające pojazdów) – w Świetlnie, Nawczu i Dzięcielcu. Ochotnicza Straż Pożarna w gminie liczy około 300 członków. Działają tutaj także Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze liczące około 100 młodych ochotników. W ramach systemu sprawnie działają jednostki ratownictwa chemicznego i ekologicznego do zwalczania skutków pożarów oraz likwidacji skutków poważnych awarii. Ponadto funkcjonuje system oceny zagrożenia pożarowego w lasach.

W ramach kontroli, nadzoru prewencyjnego w 2012 roku zostało przeprowadzonych 144 kontroli stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego. Podczas kontroli stwierdzono 9 nieprawidłowości, wśród których najczęściej występującymi usterkami były: nieprawidłowości instalacji użytkowych, nieprawidłowości dotyczące wyposażenia i przeglądu podręcznego sprzętu gaśniczego, braki w oznakowaniu dróg i wyjść ewakuacyjnych. W celu wyegzekwowania usunięcia usterek podjęto następujące działania: wydano decyzje administracyjne, wystosowano wystąpienia do innych organów. W ramach prowadzonych działań prewencyjnych prowadzona jest stała współpraca z młodzieżą szkolną i szkołami.⁵

W roku 2012 nastąpił spadek ilości prowadzonych akcji ratowniczych o 25,34% oraz spadek ratowników uczestniczących w tych działaniach o 18,01%.w stosunku do roku 2011.

5.2.3 Zagrożenia spowodowane obsuwaniem się mas ziemnych

Obszary osuwania się mas ziemnych – krawędzie wysoczyzn o dużych deniwelacjach terenu. Na takie działanie narażone są tereny w północnej części obrębu Strzebielino, szczególnie w miejscach nielegalnego pozyskiwania piasku. Ponadto takie obszary występują też na południe od wsi Bożepole Wielkie oraz na innych obszarach krawędziowych nieporośniętych roślinnością i narażonych przez to na powstawanie osuwisk. Przed zagospodarowaniem takich obszarów i ich okolic niezbędne jest rozpoznanie geologiczne.

5.2.4 Zagrożenia erozją

Na terenie gminy występują również zagrożenia wpływające na stan i jakość gleb. Należą do nich:

- erozja wietrzna,

⁵ Biuletyn Informacyjny Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Wejherowie za rok 2012

- erozja wodna,
- susze.

Erozja gleb to proces niszczenia (zmywania, żłobienia, wywiewania) wierzchniej warstwy gleby wywołany siłą wiatru i płynącej wody. Erozę gleb przyspiesza działalność gospodarcza człowieka:

- nadmierny wyrąb lasów,
- niszczenie szaty roślinnej,
- nieprawidłowa uprawa gruntów i dobór roślin uprawnych,
- odwadnianie bagien.

Erozja wietrzna (eoliczna) polega na wywiewaniu odspojonych cząstek gruntu, a następnie ich przemieszczaniu, sortowaniu i osadzaniu. Zagrożenie gleb erozją wietrzną ocenia się przy pomocy trzystopniowej skali, uwzględniając rzeźbę terenu, pokrycie powierzchni roślinnością (lesistość) oraz rodzaj gleby. Najbardziej narażone na erozję wietrzną są piaski luźne drobnoziarniste i utwory murszowe, na których silne zagrożenie występuje już nawet w terenie płaskim o lesistości 25%. Erozja wodna polega na zmywaniu i wymywaniu cząstek gleby.

Zmiany klimatu spowodowane globalnym ociepleniem, charakteryzujące się wzrostem temperatur oraz niewielkimi opadami w okresie letnim, powodują wystąpienie zjawiska suszy, a co za tym idzie znaczne obniżenie poziomu wód gruntowych. Prowadzi to do pogłębiających się niedoborów wody.

Erozja oraz inne zagrożenia dla gleb m. in. zanieczyszczenia, ubytek substancji organicznej czy zasolenie, prowadzą do degradacji gleb, a więc pogorszenia właściwości chemicznych, fizycznych i biologicznych oraz spadku ich aktywności biologicznej. To z kolei powoduje zmniejszanie ilości oraz jakości pozyskiwanej biomasy roślin i prowadzi do całkowitej utraty wartości użytkowych gleb, czyli dewastacji.

5.2.5 Program działań

Cele długoterminowe do 2021 roku

- 1) Ochrona mieszkańców województwa i ich mienia przed zagrożeniami naturalnymi i skutkami katastrof naturalnych:
 - przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią lub masowymi ruchami ziemi oraz nadmiernemu uszczelnianiu obszarów retencji wodnej; budowa zbiorników retencyjnych.

6 EDUKACJA EKOLOGICZNA I UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W DZIAŁANIACH NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

Warunkiem koniecznym i niezbędnym do realizacji celów związanych z ochroną środowiska zgodną z zasadą zrównoważonego rozwoju jest dobrze zaplanowany, zorganizowany i realizowany proces powszechnej edukacji, obejmujący nie tylko dzieci i młodzież, ale też całe społeczeństwo.

Edukacja ekologiczna zwana także edukacją środowiskową, to koncepcja kształcenia i wychowywania społeczeństwa w duchu poszanowania środowiska przyrodniczego zgodnie z hasłem myśleć globalnie – działać lokalnie. Obejmuje ona wprowadzanie do programów szkół wszystkich szczebli tematyki z zakresu ochrony i kształtowania środowiska, umożliwiającej łączenie wiedzy przyrodniczej z postawą humanistyczną, tworzenie krajowych i międzynarodowych systemów kształcenia specjalistów i kwalifikowanych pracowników dla różnych działów ochrony środowiska, nauczycieli ochrony środowiska, doksztalcenie inżynierów i techników różnych specjalności oraz menedżerów gospodarki, a także powszechną edukację szkolną i pozaszkolną. W potocznym rozumieniu są to wszelkie formy działalności skierowanej do społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, które mają na celu wpływanie na poziom świadomości ekologicznej, propagowanie konkretnych zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego, upowszechnianie wiedzy o przyrodzie. Działania te prowadzone są przez szkoły, przez specjalistyczne placówki edukacyjne zarówno publiczne jak i niepubliczne, a także przez liczne organizacje ekologiczne.

Może przyjmować różne formy:

- kształcenie ustawiczne (wykłady, seminaria, rozdawanie ulotek i programy edukacyjne),
- kształcenie dzieci i młodzieży w zakresie ekologii,
- zielone szkoły.

Niestety istnieje moda na konsumpcyjny styl życia. Zauważalny jest brak myślenia w kategoriach ponadlokalnych o problemach ochrony środowiska, w szczególności gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej. Niejednokrotnie wiąże się to z niskim poziomem socjalnym społeczeństwa, a działania „ekologiczne”, to wciąż działania kosztowne.

Edukacja ekologiczna mieszkańców spoczywa na barkach szkół, jednostek samorządu terytorialnego i trzeciego sektora.

Województwo pomorskie charakteryzuje się wysokimi współczynnikami nasycenia tak organizacjami, jak i inicjatywami, zdecydowanie przekraczającymi średnie dla całego kraju, jednakże aktywność tych organizacji jest nierównomierna, niesystematyczna i częstokroć krótkotrwała. W latach 2000 – 2006 podejmowano działania w niewielkiej liczbie obszarów tematycznych, zdecydowanie najczęściej realizowano inicjatywy wynikające z bogactwa przyrodniczych zasobów województwa - w zakresie ochrony gatunkowej oraz przestrzennych form ochrony, a także ogólnie w zakresie ochrony

środowiska. Edukacja ekologiczna obecna jest w formalnym systemie kształcenia od 2002 roku. Wprowadzona została prawnie poprzez *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół*. Rozporządzenie wprowadza edukację ekologiczną w postaci oddzielnej ścieżki edukacyjnej o charakterze wychowawczo-dydaktycznym począwszy od II etapu edukacyjnego (klasy IV-VI).

Edukacja powinna być akceptowana i realizowana przez ogół nauczycieli, poprzez właściwe wykorzystanie treści ekologicznych zawartych w programach nauczania danego szczebla szkolnictwa. Treści związane z nauczaniem i wychowaniem pro środowiskowym należy prezentować w sposób bardzo interesujący, aby w następstwie uczyły one nowego podejścia do problemów związanych z ekologią. Cóż dają najpiękniejsze nawet treści werbalne, które nie rozbudzają autentycznych potrzeb czynnego uczenia się i rozwiązywania wysuwanych problemów. W edukacji ekologicznej każde dziecko powinno stać się aktywnym uczestnikiem, i umieć współdecydować o tym, czego i w jaki sposób się uczyć.

Przykładem do stworzenia systemu edukacji ekologicznej może być *Narodowy Program Edukacji Ekologicznej*, będący rozwinięciem i konkretyzacją zapisów *Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej*. System edukacji ekologicznej powinien eliminować działania pozorne i mało efektywne, propagować zaś działania które przyczynią się aby zachować zdrowe środowisko oraz jego walory dla przyszłych pokoleń zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Główne cele Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej to:

1. Wdrożenie zaleceń Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej z uwzględnieniem zmian zachodzących w procesie reformowania Państwa oraz integracji z Unią Europejską;
2. Stworzenie mechanizmów pozwalających sprostać wyzwaniom związanym z wdrażaniem idei i zasad rozwoju zrównoważonego, pozwalających kształtować świadomość ekologiczną w warunkach demokratyzacji życia społecznego i wzrastającej roli komunikacji społecznej;
3. Zwiększenie efektywności edukacji ekologicznej przez promowanie najskuteczniejszych jej form i najważniejszych treści, wskazanie sposobów optymalnej alokacji środków finansowych, uporządkowanie przepływu informacji i decyzji z wykorzystując najlepsze krajowe i zagraniczne doświadczenia.

Cele operacyjne Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej to:

1. Dokonanie kompleksowej, empirycznej diagnozy funkcjonowania edukacji ekologicznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem jej źródeł, priorytetów i stosowanych w niej metod i procedur wdrożenia.
2. Dostarczenie informacji o optymalnym systemie edukacji ekologicznej w kraju i o warunkach dochodzenia do takiego systemu.
3. Wypełnienie zobowiązań wynikających z sygnowanych przez RP porozumień międzynarodowych.

4. Inspirowanie potencjalnych podmiotów do tworzenia branżowych, resortowych, regionalnych, lokalnych, instytucjonalnych oraz innych programów edukacji ekologicznej.
5. Stworzenie jednolitego dokumentu pozwalającego monitorować rozwój edukacji ekologicznej w Polsce w kontekście oczekiwań społecznych i możliwości realizacyjnych.

Zgodnie z zapisami *Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej* wyróżniono następujące trzy sfery implementacji zapisów *Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej*:

1. Edukacja formalna to zorganizowany system kształcenia zgodny z określonymi zasadami sformułowanymi w odpowiednich aktach prawnych (ustawy i rozporządzenia). Polski system edukacji formalnej obejmuje system oświaty i szkolnictwa wyższego.
2. Ekologiczną świadomość społeczną możemy określić jako stan wiedzy, poglądów i wyobrażeń ludzi o środowisku przyrodniczym, jego antropogennym obciążeniu, stopniu wyeksploatowania, zagrożeniach i ochronie, w tym także stan wiedzy o sposobach i instrumentach sterowania, użytkowania i ochrony środowiska. Świadomość ta kształtowana jest przede wszystkim przez organizacje państwowe, społeczne (Pozarządowe Organizacje Społeczne - POS) oraz media.
3. Szkolenia to zinstytucjonalizowane formy przekazywania wiedzy i umiejętności dla określonej grupy zawodowej lub społecznej służące podnoszeniu kwalifikacji niezbędnych zarówno w życiu zawodowym, działalności społecznej jak i dla potrzeb indywidualnych.

Trzy wyodrębnione sfery edukacji ekologicznej w chwili obecnej są ze sobą dość luźno powiązane i nie stymulują się wzajemnie, stąd też efektywność edukacji ukierunkowanej na propagowanie idei i zasad rozwoju zrównoważonego jest niewielka.

Edukacja ekologiczna nie ogranicza form stosowanych przy jej realizacji. Warunek atrakcyjności, niezbędny w procesie przebudowy postaw i utrwalania dobrych nawyków każe stosować możliwie bogatą gamę stymulatorów. Planowane formy edukacji ekologicznej to: akcje, festiwale, święta, manifestacje oraz inne imprezy uliczne, protesty, interpelacje i procedury odwoławcze, aukcje, festyny, happeningi, pokazy i zloty, olimpiady, targi, wystawy i dni otwarte w miejscach (instytucjach) związanych z ekologią, wycieczki, turystyka kwalifikowana, ścieżki dydaktyczne i przyrodnicze, publikacje, strony internetowe.

6.1 Program działań

Cele długoterminowe do 2021 roku

- 1) Kształtowanie u mieszkańców województwa pomorskiego postaw i nawyków proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska:
 - wspieranie tworzenia i funkcjonowania lokalnych centrów informacji i edukacji ekologicznej;

- wspieranie instytucji i stowarzyszeń prowadzących w terenie edukację ekologiczną wśród młodzieży szkolnej, mieszkańców i turystów na szczeblu regionalnym i lokalnym;
 - wspieranie aktywności obywatelskiej, powstawania i rozwoju regionalnych i lokalnych agend organizacji ekologicznych oraz nowych podmiotów artykułujących ekologiczne interesy społeczności lokalnych;
 - współpraca samorządu z mediami w zakresie promocji wiedzy i zachowań proekologicznych, organizacja debat publicznych, podnoszących problemy ekologiczne na przykładach lokalnych problemów i konfliktów.
- 2) Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska, zwiększenie roli eko innowacyjności w procesie rozwoju regionu:
- wspieranie produkcji i dystrybucji produktów pochodzących z certyfikowanych gospodarstw i przetwórci ekologicznych;
 - upowszechnienie stosowania w administracji publicznej „zielonych zamówień”, promowanie posiadaczy certyfikatów i znaków ekologicznych oraz wymagań ekologicznych w odniesieniu do zamawianych produktów;
 - wspieranie rozwiązań opartych o innowacyjne wykorzystanie zasobów środowiska, szczególnie obszaru przybrzeżnego.

7 ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM I INSTRUMENTY OCHRONY

Proces zarządzania obejmuje następujące czynności: planowanie, organizowanie, decydowanie, motywowanie, kontrolowanie. W każdym systemie zarządzania można wyodrębnić sferę procesów realnych i sferę regulacji. Sfera procesów realnych obejmuje działalność człowieka skierowaną bezpośrednio na podmioty materialne i przekształcenie materii, a sfera regulacji – całość procesów informacyjnych, myślowych i decyzyjnych, podejmowanych z myślą o kształtowaniu systemu sfery realnej.

W Polsce zarządzanie środowiskiem funkcjonuje na 4 poziomach: centralnym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Podział kompetencji stanowi dużą uciążliwość zarówno dla administracji publicznej, jak i dla wszystkich stron biorących udział w działaniach podejmowanych na rzecz ochrony środowiska. Struktura organizacyjna ochrony środowiska nie ma charakteru hierarchicznego. Składają się na nią odrębne i niezależne od siebie organy rządowe i samorządowe, a dany szczebel administracji realizuje w zasadzie tylko te zadania, których nie można realizować na szczeblu niższym.

Wg Art. 376 Ustawy prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.25.150.ze zm.) Organami Ochrony Środowiska, z zastrzeżeniem art.377, są:

1. wójt, burmistrz lub prezydent miasta;
2. starosta;
3. sejmik województwa;
4. marszałek województwa;
5. wojewoda;
6. minister właściwy do spraw środowiska;
7. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
8. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Wójt, burmistrz, prezydent miasta - rozpatrują sprawy związane z korzystaniem ze środowiska przez osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami, wycinaniem drzew, krzewów, utrzymaniem zieleni, realizują uchwały rad gmin w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminach, zaopatrzenia w wodę, ciepło, energię, odprowadzenia ścieków, systemu zbierania odpadów komunalnych, realizacji postanowień planu zagospodarowania przestrzennego gminy. (**ZAŁĄCZNIK NR 5**)

— Jednostką kontrolno – monitoringową jest:

Inspekcja Ochrony Środowiska – która wykonuje kontrole przestrzegania wymogów ochrony środowiska przez wszystkich korzystających ze środowiska, bada i ocenia stan środowiska (monitoring środowiska), wymierza kary za nieprzestrzeganie wymogów ochrony środowiska, prowadzi działania zapobiegające nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska.

Zadania z ochrony środowiska niejednokrotnie są także realizowane przez stowarzyszenia i związki gmin, powołane np. w celu wspólnej gospodarki odpadami.

Podział kompetencji w zakresie ochrony środowiska nakłada na wszystkie szczeble samorządu i organów rządowych obowiązek wzajemnego informowania się i uzgadniania. Należy podkreślić wzmocnienie relacji i wpływu organów samorządowych na działanie Inspekcji Ochrony Środowiska oraz uprawnienia kontrolne organów samorządowych.

Do instrumentów prawnych ochrony środowiska należą:

1. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii, w tym pozwolenia:
 - zintegrowane,
 - na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
 - na emitowanie hałasu do środowiska,
 - na emitowanie pól elektromagnetycznych,
 - na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
 - na pobór wody,
 - na wytwarzanie odpadów.
2. Zezwolenia między innymi na:
 - odzysk, unieszkodliwianie i transport, zbieranie odpadów,
 - przewożenie przez granicę państwa określonych roślin i zwierząt.
3. Oceny między innymi:
 - jakości powietrza,
 - jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
 - stanu akustycznego środowiska,
 - pól elektromagnetycznych w środowisku.
4. Rejestry terenów, na których, między innymi:
 - stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu,
 - stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych,
 - stwierdzono przekroczenie standardów jakości gleby,
 - występują obszary lub obiekty objęte ochroną.
5. Raporty między innymi:
 - bezpieczeństwa,
 - oddziaływaniu na środowisko
6. Zgody między innymi:
 - na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze,
 - na gospodarcze wykorzystanie odpadów

7. Koncesje wydane na podstawie Prawa geologicznego i górniczego; pkt 1, pkt. 6,
8. Zgłoszenia, np. poważnych awarii do GIOŚ,
9. Informacje np. o stanie środowiska.
10. Programy między innymi:

- ochrony środowiska,
- ochrony powietrza,
- zalesień,
- ochrony środowiska przed hałasem.

11. Plany między innymi:

- gospodarki odpadami,
- działań, sporządzane w przypadku ryzyka występowania przekroczeń dopuszczalnych lub alarmowych poziomów substancji w powietrzu,
- gospodarowania wodami dorzecza,
- ochrony przeciwpowodziowej.

Do instrumentów strukturalnych umożliwiających realizację *Programu Ochrony Środowiska* należą:

- plany zagospodarowania przestrzennego (przygotowywane przez gminy),
- programy obszarowe realizujące różne cele ekologiczne,
- strategie sektorowe (które powinny również spełniać wymogi ochrony środowiska).

8 PODSUMOWANIE ANALIZY STANU OBECNEGO

8.1 Podsumowanie metodą analizy SWOT

Celem syntetycznego ujęcia pozycji gminy Łęczyce w stosunku do występujących warunków, zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, zastosowano system analizy SWOT. Zastosowanie tej metody pozwala na identyfikację słabych i mocnych stron gminy oraz szans i zagrożeń zarówno tych obecnie występujących jak też potencjalnych. Każde planowanie, aby mogło być obarczone stosunkowo najmniejszym błędem, winno brać pod uwagę maksymalną ilość czynników mogących mieć wpływ na przebieg zdarzeń. Precyzyjna i obiektywna analiza w tym zakresie pozwala dokonać właściwego wyboru kierunków rozwoju i możliwości realizacji.

W ramach uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych przeanalizowano następujące obszary:

- Ochrona wód,
- Gospodarka wodno – ściekowa,
- Warunki glebowe,
- Środowisko przyrodnicze,
- Ochrona atmosfery,
- Gospodarka odpadami,
- Edukacja ekologiczna,
- Gospodarka finansowa.

Uwarunkowania wewnętrzne podzielono za zagadnienia dotyczące:

- Stanu infrastruktury służącej ochronie środowiska,
- Sfery gospodarczej,
- Sfery społecznej,
- Sfery prawnej i politycznej,
- Sfery przyrodniczej.

Poniżej w tabeli przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które wywierają istotny wpływ na istnienie i rozwój środowiska.

TABELA NR 29 Analiza SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Slabe strony
- Wystarczająca zasobność głównych poziomów wodonośnych umożliwiająca pokrycie zapotrzebowania na wodę - Dobra jakość wód podziemnych - Dobra jakość wód powierzchniowych - Dobry stopień zwodociągowania gminy - Dobry stopień skanalizowania gminy - Prowadzenie inwestycji mających na celu uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej - Zorganizowany system unieszkodliwiania odpadów zwierzęcych – padłych zwierząt - Zorganizowany system zagospodarowania odpadów budowlanych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych - Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie gminy, - Bieżące działania zmierzające do zmniejszenia ilości azbestu na terenie gminy (demontaż i utylizacja) - Nieagresywna w stosunku do środowiska gospodarka rolna, rozwój przyjaznych środowisku form gospodarowania - Niski stopień degradacji powierzchni ziemi - Warunki sprzyjające rozwojowi energetyki odnawialnej - Znaczna ilość pomników przyrody – pojedyncze drzewa oraz grupy drzew oraz innych form ochrony przyrody - Brak dużych emitorów zanieczyszczenia powietrza - Występowanie obszarów o znaczących walorach przyrodniczych - Występowanie bogatych złóż kruszyw budowlanych - Wysoka lesistość gminy - Zadowalający stan zdrowotny lasów - Kompleksowa gospodarka odpadami zorganizowana wspólnie z sąsiadującymi gminami; funkcjonowanie Spółki „Czysta Błękitna Kraina” – gmina jest udziałowcem ZZO - Duża aktywność zawodowa mieszkańców gminy - Rozwój przedsiębiorczości indywidualnej zwłaszcza w zakresie usług nieprodukcyjnych i drobnej wytwórczości (powstanie licznych nowych podmiotów gospodarczych)	- Brak wystarczającej ilości oczyszczalni przydomowych - Zła jakość nawierzchni dróg, brak środków finansowych na budowę nowych dróg. - Średni stopień skanalizowania obszarów na terenie gminy - Gleby słabych klas - Znaczna ilość eternitu na terenie gminy - Niewykorzystywanie możliwości korzystania z odnawialnych źródeł energii - Brak aktualnej waloryzacji przyrodniczej większości gminy - Brak wystarczającej infrastruktury rekreacyjno – sportowej - Składowanie jako dominujący sposób unieszkodliwiania odpadów - Niewielkie uczestnictwo mieszkańców w działalności organizacji pozarządowych. - Niedostateczny stopień świadomości ekologicznej społeczeństwa - Niski poziom społeczny części społeczeństwa

- Prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej - Gmina jest udziałowcem w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów w Czarnówku, „Czysta Błękitna Kraina”	
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
- Trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy Polski (średnioroczne tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto powyżej 5%), co będzie powodowało spadek stopy rejestrowanego bezrobocia. - Trwała koniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie, umożliwiająca wzrost eksportu polskich towarów, co sprzyjać będzie poprawie koniunktury gospodarczej w Polsce, a w konsekwencji wzrostowi zatrudnienia i dochodów osobistych ludności. - Członkostwo Polski w Unii Europejskiej. Maksymalne wykorzystanie przez Polskę unijnej pomocy z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. - Systemowa pomoc i wsparcie ze strony Rządu RP dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych. - Współfinansowanie z budżetu państwa tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla absolwentów szkół. - Preferencyjne kredyty i ulgi podatkowe dla przedsiębiorców zwiększających zatrudnienie - Decentralizacja finansów publicznych, umożliwiająca generowanie większych dochodów własnych jednostkom samorządu terytorialnego oraz stabilne „reguły gry” w zakresie ich finansowania z budżetu państwa (dotacje, subwencje). - Ekologizacja procesów rozwoju kraju, tj. powszechne i współzależne uwzględnianie uwarunkowań przyrodniczych w sterowaniu procesami rozwoju społeczno-gospodarczego oraz zagospodarowania przestrzeni - praktyczna realizacja zasady zrównoważonego rozwoju kraju. - Znacząca poprawa stanu środowiska przyrodniczego (osiągnięcie norm ekologicznych, obowiązujących w Unii Europejskiej).	- Skomplikowane procedury ubiegania się przez gminy o środki pomocowe Unii Europejskiej, co grozić będzie nie wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonej dla Polski w latach 2007-2013 (fundusze strukturalne i Fundusz Spójności). - Niskie tempo rozwoju gospodarczego kraju (PKB poniżej 5%), co będzie powodowało utrzymywanie się wysokiej stopy rejestrowanego bezrobocia. - Dekoniunktura gospodarcza w krajach Unii Europejskiej i na Wschodzie, co w konsekwencji będzie powodować spadek eksportu polskiej gospodarki. - Utrzymywanie się niskiego poziomu innowacyjności polskiej gospodarki. - Tendencje do ograniczania roli samorządu terytorialnego w decydowaniu o swoich sprawach - centralizacja państwa. - Brak aktywnej polityki państwa w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy, a tym samym przeciwdziałania bezrobociu. Zbyt małe środki z budżetu państwa na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. - Zwiększanie się rozmiarów przestępczości i innych przejawów patologii społecznej przy jednoczesnym utrzymywaniu się nie dofinansowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne (Policja, Straż Pożarna) oraz wymiaru sprawiedliwości (sądy i prokuratura). W społecznym odczuciu występuje obecnie duże zagrożenie bezpieczeństwa publicznego. Dotyczy to zarówno przestępczości wobec osób i rodzin, jak i ich mienia. - Brak określonych przez Ministerstwo Edukacji standardów kształcenia, zatrudnienia nauczycieli i pracowników obsługi oraz administracji szkół, liczebności oddziałów szkolnych, itp., będących podstawą naliczania subwencji oświatowej dla jednostek samorządu terytorialnego. - Spadek nakładów finansowych na oświatę i wychowanie z budżetu państwa

- Opracowanie i realizacja długookresowej polityki mieszkaniowej państwa zawierającej m.in. instrumenty finansowo-kredytowe wspomagające działania gmin na rzecz rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo komunalne, remonty zasobów komunalnych, uzbrojenie terenów). - Wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na edukację (do min. 4% PKB – jest to minimalny standard określony przez UNESCO) i ochronę zdrowia (składka na ubezpieczenia zdrowotne ok. 10%) oraz pomoc społeczną. - Poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego i aktywne zwalczanie patologii społecznych. - Rozwój sektora pozarządowego (organizacje społeczne, fundacje, stowarzyszenia, itp.) oraz wolontariatu. - Istnienie uzgodnionej społecznie strategii przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu - Narodowej Strategii Integracji Społecznej, wskazującej przyczyny wykluczenia oraz sposoby integracji grup społecznych zmarginalizowanych lub zagrożonych marginalizacją. - Rozwój współpracy sektora publicznego (państwowego i samorządowego) z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju edukacji, kultury i sztuki oraz opieki społecznej. - Wspieranie rozwoju wolontariatu jako formy pomocy osobom i rodzinom znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. - Stały wzrost zainteresowania turystycznego Polską przez mieszkańców krajów członkowskich Unii Europejskiej i spoza niej. - Tworzenie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego - Realizacja rządowego programu budowy i modernizacji dróg, w tym szybkiego ruchu. - Budowa i modernizacja wojewódzkiej infrastruktury drogowej. - Wzrastający poziom wykształcenia mieszkańców - wzrost wskaźnika uczestnictwa mieszkańców województwa pomorskiego w edukacji szczebla wyższego.	(obecnie stanowią one ok. 3,1% ogólnych wydatków). Natomiast według UNESCO nakłady na oświatę powinny kształtować się na poziomie 5,2% produktu krajowego brutto, a nakłady w granicach 4% to niezbędne minimum. - Spadek realnej wartości subwencji oświatowej, co spowoduje konieczność coraz większego dofinansowywania oświaty z budżetów samorządów terytorialnych, kosztem innych dziedzin. - Wzrost zjawiska ubóstwa ekonomicznego w polskim społeczeństwie - pauperyzacja osób i rodzin prowadząca do ich wykluczenia społecznego. - Pogorszenie w odczuciu społecznym dostępności pacjentów do świadczeń medycznych, zwłaszcza usług o charakterze specjalistycznym (wizyty u lekarzy specjalistów, specjalistyczne badania diagnostyczne, pomoc szpitalna). - Zbyt małe środki finansowe z budżetu państwa na zabezpieczenie potrzeb ludności w zakresie pomocy społecznej. - Zmniejszanie się liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. - Brak spójnej i aktywnej długookresowej polityki mieszkaniowej państwa, w tym zwłaszcza wsparcie taniego budownictwa mieszkaniowego dla osób niezdolnych (budownictwo komunalne, w tym socjalne). - Niski poziom nakładów finansowych na budowę i modernizację dróg kołowych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych), co przy dynamicznym rozwoju motoryzacji powoduje stałe pogarszanie się warunków podróżowania i bezpieczeństwa ruchu. - Brak spójnej i kompleksowej polityki państwa odnośnie rolnictwa i obszarów wiejskich. - Duże rozmiary rejestrowanego bezrobocia wśród ludzi młodych w wieku 18-34 lata. Ukryte bezrobocie na terenach wiejskich. - Niska zdolność przystosowawcza osób pozostających bez pracy do nowych warunków gospodarczych, a także niewystarczające instrumenty i instytucje nastawione na kształcenie ustawiczne, dzięki któremu osoby bezrobotne mogłyby uzyskać nowe kwalifikacje zawodowe, a przez to podnieść swoje szanse na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy. - Postępujące ubożenie rodzin i rosnące dysproporcje w poziomie życia ludności
---	---

Biorąc powyższe wyniki analizy uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych Gminy Łęczyce, jej władze swą działalność będą koncentrować na dwóch rodzajach postępowania, a mianowicie:

- **zorientowanego na świat zewnętrzny** (otoczenie Gminy), poszukując w nim szans (sposobności) i unikając zagrożeń rozwojowych. Innymi słowy chodzi tu z jednej strony o maksymalne wykorzystywanie pojawiających się szans rozwojowych, z drugiej zaś - minimalizowanie negatywnych oddziaływań (zagrożeń) - jest to swoista "ochrona" przed niesprzyjającym otoczeniem.
- **zorientowanego na zasoby wewnętrzne**, czyli zasoby własne Gminy (społeczne, gospodarcze, infrastrukturalne, przestrzenne, ekologiczne, finansowe i kadrowe), które z jednej strony wpływają na jakość życia obecnych mieszkańców i funkcjonowania zlokalizowanych już przedsiębiorców, z drugiej zaś strony determinują poziom jego atrakcyjności lokalizacyjnej dla potencjalnych mieszkańców i podmiotów gospodarczych w przyszłości. Chodzi tu o dalsze umacnianie silnych stron oraz o eliminowanie słabych stron Gminy Łęczyce.

9 ZAŁOŻENIA WYJŚCIOWE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

9.1 Cele i zasady Polityki ekologicznej państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

Planowane działania w obszarze ochrony środowiska w Polsce wpisują się w priorytety w skali Unii Europejskiej i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Zgodnie z ostatnim przeglądem wspólnotowej polityki ochrony środowiska do najważniejszych wyzwań należy zaliczyć:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju;
- przystosowanie do zmian klimatu;
- ochrona różnorodności biologicznej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ SYSTEMOWYCH

Cele średniookresowe do 2016 r.

1. Uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych

Głównym celem jest doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów.

2. Aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska

Głównym celem jest uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz do świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą rozwoju zrównoważonego. Działania te powinny objąć pełną internalizację kosztów zewnętrznych związanych z presją na środowisko.

3. Zarządzanie środowiskowe

Celem podstawowym jest jak najszerze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie.

4. Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska

Głównym celem jest podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, zgodnie z zasadą „myśl globalnie, działaj lokalnie”, prowadzącą do:

- proekologicznych zachowań konsumenckich,
- prośrodowiskowych nawyków i pobudzenia odpowiedzialności za stan środowiska,
- organizowania akcji lokalnych służących ochronie środowiska,

- uczestniczenia w procedurach prawnych i kontrolnych dotyczących ochrony środowiska.

5. Rozwój badań i postęp techniczny

Głównym celem jest zwiększenie roli polskich placówek badawczych we wdrażaniu eko-innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadowalającego stanu systemu monitoringu środowiska.

6. Odpowiedzialność za szkody w środowisku

Celem jest stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwość wystąpienia szkody. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku koszty naprawy muszą w pełni ponieść jej sprawcy.

7. Aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym

W perspektywie średniookresowej jest konieczne przywrócenie właściwej roli planowania przestrzennego na obszarze całego kraju, w szczególności dotyczy to miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które powinny być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH

Cele średniookresowe do 2016 r.

1. Ochrona przyrody

Podstawowym celem jest zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współistnieje z różnorodnością biologiczną.

2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

W perspektywie średniookresowej zakłada się dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej

3. Racjonalne gospodarowanie zasobami wody

Głównym celem jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe

i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem.

4. Ochrona powierzchni ziemi

Głównymi celami dla ochrony powierzchni ziemi, a w szczególności dla ochrony gruntów użytkowanych rolniczo są:

- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogeniczne,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.

5. Gospodarowanie zasobami geologicznymi

Podstawowym celem jest racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją. W terminie do 2016 r. jest konieczne:

- doskonalenie prawodawstwa dotyczącego ochrony zasobów kopalin i wód podziemnych,
- ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin,
- eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin,
- wzmocnienie ochrony niezagospodarowanych złóż kopalin w procesie planowania przestrzennego,
- rozpoznanie geologiczne złóż soli kamiennej, wyczerpanych złóż ropy i innych struktur geologicznych pod kątem magazynowania ropy naftowej i gazu ziemnego oraz składowania odpadów, w tym promieniotwórczych,
- dokończenie dokumentowania zasobów dyspozycyjnych wód leczniczych i termalnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Cele średniookresowe do 2016 r.

1. Środowisko a zdrowie

Celem działań w obszarze zdrowia środowiskowego jest dalsza poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska.

2. Jakość powietrza

Najważniejszym zadaniem będzie dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych. Z Dyrektywy LCP wynika, że emisja z dużych źródeł energii, o mocy powyżej 50 MWc, już w 2008 r. nie powinna być wyższa niż 454 tys. ton dla SO₂ i 254 tys. ton dla NO_x. Limity te dla 2010 r. wynoszą dla SO₂ - 426 tys., dla NO_x - 251 tys. ton, a dla roku 2012 wynoszą dla SO₂ - 358 tys. ton, dla NO_x - 239 tys. ton. Trzeba dodać, że są to limity niezwykle trudne do dotrzymania dla kotłów spalających węgiel kamienny lub brunatny nawet przy zastosowaniu instalacji odsiarczających gazy spalinowe. Podobnie trudne do spełnienia są normy narzucone przez Dyrektywę CAFE, dotyczące pyłu drobnego o granulacji 10 mikrometrów (PM₁₀) oraz 2,5 mikrometra (PM_{2,5}). Do roku 2016 zakłada się także całkowitą likwidację emisji substancji niszczących warstwę ozonową przez wycofanie ich z obrotu i stosowania na terytorium Polski.

3. Ochrona wód

Do końca 2015 r. Polska powinna zapewnić 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych kończąc krajowy program budowy oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnych dla wszystkich aglomeracji powyżej 2 000 RLM. Osiągnięcie tego celu będzie oznaczało przywrócenie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych w całym kraju, a także realizację Bałtyckiego Programu Działań dotyczącego walki z eutrofizacją wód Bałtyku. Naczelnym celem polityki ekologicznej Polski w zakresie ochrony zasobów wodnych jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Ten długofalowy cel powinien być zrealizowany do 2015 r. tak, jak to przewiduje dla wszystkich krajów Unii Europejskiej Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE, natomiast w polskim prawodawstwie ustawa - Prawo wodne. Cel ten będzie realizowany przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami oraz programu wodno-środowiskowego kraju. W tych dokumentach planistycznych zawarte będą między innymi informacje na temat działań, które należy podjąć w terminie do końca 2012 r., aby móc osiągnąć zakładane cele środowiskowe.

4. Gospodarka odpadami

Celami w zakresie gospodarki odpadami są:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865),
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów

5. Oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych

Celem w zakresie ochrony przed hałasem jest dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe. Podobny jest też cel działań związanych z zabezpieczeniem społeczeństwa przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

6. Substancje chemiczne w środowisku

Celem w odniesieniu do chemikaliów jest stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

9.2 Założenia wyjściowe Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020.

Program nie formułuje celu generalnego, przyjmując, że Misja Województwa Pomorskiego, zawarta w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 dostatecznie mocno podkreśla pierwszorzędną potrzebę zachowania dobrego stanu środowiska, jako podstawowego warunku zrównoważonego i harmonijnego rozwoju.

Ustanawia się 4 cele perspektywiczne, o charakterze stałych dążeń i perspektywie osiągnięcia poza rokiem 2020, które – spełniając rolę osi priorytetowych – wyznaczają jednocześnie grupy celów realizacyjnych:

- I. Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego;**
- II. Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz aktywacja rynku na rzecz środowiska**
- III. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody,**
- IV. Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych.**

W poszczególnych obszarach Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020. zakłada następujące cele:

- I Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego**

Cel priorytetowy:

Wyposażenie w zbiorcze systemy kanalizacji sanitarnej i oczyszczanie ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów wszystkich aglomeracji powyżej 15 000 RLM

Cele średniookresowe:

- 1) Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych w tym wód przybrzeżnych;

- 2) Osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości środowiska, wpływających za warunki zdrowotne;
- 3) Zapewnienie wysokiego stopnia odzysku odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska poprzez budowę nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami;
- 4) Ochrona mieszkańców województwa i ich mienia przed zagrożeniami naturalnymi i skutkami katastrof naturalnych.

II Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz aktywacja rynku na rzecz środowiska

Cele średniookresowe:

- 1) Kształtowanie u mieszkańców województwa pomorskiego postaw i nawyków proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska;
- 2) Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska, zwiększenie roli ekoinnowacyjności w procesie rozwoju regionu.

III Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody

Cele średniookresowe:

- 1) Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej, powstrzymanie procesów degradacji oraz spójności systemu obszarów chronionych;
- 2) Dostosowanie ekosystemów leśnych do zmian klimatycznych i warunków siedliskowych; przywracanie i zachowanie walorów ekologicznych obszarom rolniczym.

IV Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych

Cele średniookresowe:

- 1) Racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludzi w wodę;
- 2) Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin, eliminacja nielegalnego wydobywania oraz minimalizowanie niekorzystnych skutków ich eksploatacji;
- 3) Rozbudowa efektywnych systemów produkcji i dystrybucji energii, optymalizacja jej zużycia oraz ograniczenie niekorzystnych oddziaływań energetyki na środowisko.

9.3 Założenia wyjściowe Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wejherowskiego na lata 2004-2011.

Analiza stanu środowiska, stopień realizacji zaplanowanych zadań, celów zawartych w aktualizacji Polityki ekologicznej państwa, POŚ WP 2010 oraz celów nakreślonych w dokumentach strategicznych powiatu, pozwoliła na wskazanie kierunków działań, które dla utrzymania i dalszej poprawy stanu środowiska, a także dla dalszego zrównoważonego rozwoju powiatu mają najważniejsze znaczenie.

Cele główne:

- I. Poprawa jakości środowiska;
- II. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody;
- III. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii
- IV. Zadania systemowe;

I. Poprawa jakości środowiska

Cele strategiczne:

- 1) Realizacja wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej stanowiącej podstawę dla osiągnięcia przez wody powierzchniowe i podziemne dobrego stanu chemicznego i ekologicznego
- 2) Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.
- 3) Zmniejszenie uciążliwości hałasu i pól elektromagnetycznych.
- 4) Poprawa stanu powietrza na terenie powiatu wejherowskiego.

Cele długoterminowe:

- Zapewnienie wszystkim mieszkańcom powiatu odpowiedniej jakości wody do picia
- Ochrona jakości i ilości wód powierzchniowych i podziemnych, szczególnie w płytko zalegających zbiornikach czwartorzędowych (w szczególności GZWP)
- Ochrona przed powodzią
- Ograniczenie czasu magazynowania osadów przy oczyszczalniach ścieków.
- Ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu ich odzysku i unieszkodliwiania.
- Zwiększenie kontroli nad osadami wykorzystywanymi dla celów przyrodniczych.
- Ograniczanie wytwarzania odpadów z sektora gospodarczego oraz wprowadzenie nowoczesnego systemu ich unieszkodliwiania i gospodarczego wykorzystania
- Zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w sektorze gospodarczym
- Zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem obszarów zurbanizowanych;
- Kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego
- Poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu.

II. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody

Cel strategiczny:

- 1) Wsparcie zrównoważonego rozwoju lasów i gospodarki leśnej, zgodnie z zasadami gospodarki, ochrony i trwałego rozwoju lasów przyjętymi na forum międzynarodowym.
- 2) Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie jej składników, szczególnie dziko występujących roślin i zwierząt.
- 3) Ochrona i właściwe wykorzystanie gleb powiatu wejherowskiego

Cele długoterminowe:

- Ochrona istniejących zasobów leśnych oraz odtwarzanie ich różnorodności biologicznej.
- Zrównoważona pod względem ekonomicznym, społecznym i ekologicznym gospodarka leśna.
- Ochrona i wzrost różnorodności biologicznej i krajobrazowej oraz doskonalenie systemu obszarów
- chronionych, w tym wdrożenie systemu NATURA 2000.
- Ochrona struktury i rozwój systemu zieleni terenów zurbanizowanych.
- Ochrona walorów przyrodniczych krajobrazu rolniczego i rekreacyjnego, szczególnie nadmorskiego i pojeziernego.
- Zagospodarowaniu gleb w sposób odpowiadający ich walorom przyrodniczym i klasie bonitacyjnej,
- Dostosowaniu formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do naturalnego potencjału gleb.

III. Zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody i energii

Cel strategiczny:

- 1) Racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludzi w wodę;
- 2) Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów surowców powiatu wejherowskiego;
- 3) Rozbudowa efektywnych systemów produkcji i dystrybucji energii, optymalizacja jej zużycia oraz ograniczenie niekorzystnych oddziaływań energetyki na środowisko.

IV. Zadania systemowe

Cel strategiczny:

- 1) Rozwój edukacji ekologicznej
- 2) Zarządzanie środowiskowe

10 USTALENIA PROGRAMU

10.1 Priorytety i działania ekologiczne

Misją Programu jest

Powyższa misja będzie realizowana poprzez priorytety i działania ekologiczne gminy, z którymi będą spójne gminne priorytety i działania planowane w programach ochrony środowiska. Program będzie realizowany przez kierunki działań określonych w celach średniookresowych.

Biorąc pod uwagę powyższe kryteria sformułowano następujące gminne cele ekologiczne:

I ŚRODOWISKO DLA ZDROWIA – DAJSZA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Cele średniookresowe:

- 1) Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych w tym wód przybrzeżnych:
 - realizacja zobowiązań określonych Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, dla aglomeracji od 2000 do 15000 RLM;
 - realizacja inwestycji mających na celu poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia, w tym budowy lub modernizacji urządzeń i sieci wodociągowych.
- 2) Poprawa warunków zdrowotnych poprzez osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości środowiska:
 - modernizacja systemów infrastruktury cieplnej, rozwój scentralizowanych systemów grzewczych dla ograniczania liczby źródeł niskiej emisji;
 - promowanie i wspieranie rozwiązań pozwalających na ograniczenie wielkości emisji pochodzącej z transportu oraz hałasu komunikacyjnego;
 - upowszechnienie stosowania OZE w indywidualnych i lokalnych źródłach energii.
- 3) Zapewnienie wysokiego stopnia odzysku odpadów w sposób bezpieczny dla środowiska poprzez budowę nowoczesnego i skutecznego systemu gospodarki odpadami:
 - objęcie przez gminę wszystkich właścicieli nieruchomości systemem gospodarowania odpadami komunalnymi;
 - rozwój systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.
- 4) Ochrona mieszkańców i ich mienia przed zagrożeniami naturalnymi i skutkami katastrof naturalnych:
 - przeciwdziałanie zabudowie terenów zagrożonych powodzią lub masowymi ruchami ziemi oraz nadmiernemu uszczelnianiu obszarów retencji wodnej; budowa zbiorników retencyjnych.

II PODNIESIENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA ORAZ AKTYWACJA RYNKU NA RZECZ ŚRODOWISKA

Cele średniookresowe:

- 1) Kształtowanie u mieszkańców postaw i nawyków proekologicznych oraz poczucia odpowiedzialności za stan środowiska:
 - wspieranie tworzenia i funkcjonowania lokalnych centrów informacji i edukacji ekologicznej;
 - wspieranie instytucji i stowarzyszeń prowadzących w terenie edukację ekologiczną wśród młodzieży szkolnej, mieszkańców i turystów na szczeblu regionalnym i lokalnym;
 - wspieranie aktywności obywatelskiej, powstawania i rozwoju regionalnych i lokalnych agend organizacji ekologicznych oraz nowych podmiotów artykułujących ekologiczne interesy społeczności lokalnych;
 - współpraca samorządu z mediami w zakresie promocji wiedzy i zachowań proekologicznych, organizacja debat publicznych, podnoszących problemy ekologiczne na przykładach lokalnych problemów i konfliktów.
- 2) Aktywizacja rynku do działań na rzecz środowiska, zwiększenie roli ekoinnowacyjności w procesie rozwoju regionu:
 - wspieranie produkcji i dystrybucji produktów pochodzących z certyfikowanych gospodarstw i przetwórci ekologicznych;
 - upowszechnienie stosowania w administracji publicznej „zielonych zamówień”, promowanie posiadaczy certyfikatów i znaków ekologicznych oraz wymagań ekologicznych w odniesieniu do zamawianych produktów;
 - wspieranie rozwiązań opartych o innowacyjne wykorzystanie zasobów środowiska, szczególnie obszaru przybrzeżnego.

III OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO I RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW PRZYRODY

Cele średniookresowe:

- 1) Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej, powstrzymanie procesów degradacji oraz spójności systemu obszarów chronionych:
 - obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, z uwzględnieniem ich spójności przestrzennej z systemem obszarów chronionych;
 - działania na rzecz poprawy stanu zachowania i renaturalizacji cennych i szczególnie wrażliwych ekosystemów wodnych i od wody zależnych i ich zrównowazona eksploatacja;
 - działania na rzecz ochrony i przywracanie charakteru pomorskiego krajobrazu, w szczególności wiejskiego i małomiasteczkowego (m.in. zadrzewienia przydrożne i śródpolne, oczka wodne, rewitalizacja zabytkowych układów parkowych i cmentarzy, miejsc pamięci).
- 2) Dostosowanie ekosystemów leśnych do zmian klimatycznych i warunków siedliskowych; przywracanie i zachowanie walorów ekologicznych obszarom rolniczym:
 - ograniczenie przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne oraz całkowitych wyrębów w lasach ochronnych;

- współdziałanie administracji leśnej i samorządów dla zwiększenia społecznej roli lasów i ich dostępności, w zgodzie z funkcjami ochronnymi i produkcyjnymi;
- przywrócenie właściwego funkcjonowania urządzeń melioracyjnych oraz ich modernizacja w kierunku kompleksowego oddziaływania na retencję, parowanie i odpływ, z uwzględnieniem wpływu planowanych działań na chronione siedliska i gatunki.

IV ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE ENERGII, WODY I SUROWCÓW NATURALNYCH

Cele średniookresowe:

- 1) Racjonalizacja wykorzystania zasobów wód podziemnych, ochrona głównych zbiorników wód podziemnych stanowiących ważne źródło zaopatrzenia ludzi w wodę:
 - tworzenie i weryfikacja stref ochronnych dla ujęć wód podziemnych, wdrażanie zasad ich ochrony, w tym zapobieganie i ograniczanie dopływu zanieczyszczeń.
- 2) Zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin, eliminacja nielegalnego wydobycia oraz minimalizowanie niekorzystnych skutków ich eksploatacji:
 - dokumentowanie i podejmowanie eksploatacji złóż w sposób racjonalny, wając korzyści gospodarcze oraz szkody po stronie społeczności lokalnych, krajobrazu i przyrody;
 - rekultywacja nieczynnych wyrobisk oraz obszarów, na których prowadzono poszukiwania i eksploatacje kopalin.
- 3) Rozbudowa efektywnych systemów produkcji i dystrybucji energii, optymalizacja jej zużycia oraz ograniczenie niekorzystnych oddziaływań energetyki na środowisko:
 - realizacja kompleksowych przedsięwzięć termo modernizacyjnych, w szczególności w zabudowie mieszkaniowej;
 - upowszechnianie energooszczędnych technik, technologii i urządzeń.
- 4) Wspieranie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych:
 - wspieranie budowy urządzeń i instalacji służących do wytwarzania i przesyłania energii ze źródeł odnawialnych;
 - upowszechnianie informacji o rozmieszczeniu i możliwościach technicznego wykorzystania potencjału energetycznego poszczególnych rodzajów odnawialnych źródeł energii oraz o możliwościach skorzystania z pomocy finansowej oraz technicznej.

10.2 Harmonogram realizacji działań na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021.

TABELA NR 30 Zadania inwestycyjne Gminy Łęczycze planowane do realizacji w latach 2014 – 2021.

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty w tys. zł.					Źródła finansowania	
			2014	2015	2016	2017	2018	2019-2021	
OCHRONA WÓD									
1.	Budowa odcinka sieci wodociągowej i sieci kanalizacji sanitarnej w m. Strzebielino, ul. Miłosza	Gmina Łęczycze	200,00	685,376	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne- Środki zewnętrzne
2.	Projekt i przebudowa wodociągu Kisewo - Strzelęcino	Gmina Łęczycze	80,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne- Środki zewnętrzne
3.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej: na terenie Gminy Łęczycze - umożliwienie mieszkańcom nowopowstałych osiedli przyłączenia się do sieci	Gmina Łęczycze	0,00	27,06	190,00	0,00	500,00	500,00	Środki własne- Środki zewnętrzne
4.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej - na terenie Gminy Łęczycze we współpracy z mieszkańcami - zadanie w zakresie infrastruktury wodociągowej i sanitacyjnej wsi	Gmina Łęczycze	0,00	80,50	249,21	300,00	701,81	700,00	Środki własne- Środki zewnętrzne
5.	Wykonanie lokalnej oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w m. Nawcz	Gmina Łęczycze	100,00	900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne Środki UE
6.	Dofinansowanie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Łęczycze	Gmina Łęczycze	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	Środki własne
7.	Utrzymanie wód i urządzeń wodnych podstawowych – konserwacja cieków wodnych: usuwanie zatorów, lokalne umocowienia brzegów, pogłębianie koryta	ZMiUW Reda, RZGW Gdańsk Gmina Łęczycze	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	200,00	ZMiUW Reda , RZGW Gdańsk Środki własne
OCHRONA POWIETRZA									
8.	Termomodernizacja budynku ZK i W w Strzebielinie Osiedle	Gmina Łęczycze	37,755	600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne- Środki zewnętrzne

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty w tys. zł.						Źródła finansowania
			2014	2015	2016	2017	2018	2019-2021	
9.	Termomodernizacja i modernizacja ogrzewania szkół	Gmina Łęczycze	0,00	0,00	0,00	1 080,00	0,00	0,00	Środki własne- Środki zewnętrzne
10.	Dofinansowanie zadań z zakresu demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest z nieruchomości gminy Łęczycze	Gmina Łęczycze, właściciele nieruchomości	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	Środki własne gminy, WFOŚiGW, Środki własne właścicieli nieruchomości
EDUKACJA EKOLOGICZNA									
11.	Prowadzenie zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu edukacji leśnej z wykorzystaniem istniejących ścieżek edukacyjnych i przyrodniczych	Nadleśnictwa Szkoły	w ramach zajęć						Środki własne Nadleśnictwa i szkół
12.	Bieżące informowanie na stronach gminy o stanie środowiska i podejmowanych działaniach na rzecz jego ochrony	Gmina Łęczycze	działania ciągłe						Środki własne
13.	Rozwój systemu ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych	Nadleśnictwa i Gmina Łęczycze	działania ciągłe						Środki własne Nadleśnictwa i szkół
14.	Współorganizowanie happeningów, festynów, biegów na orientację i innych form edukacji ekologicznej	Gmina Łęczycze i szkoły	3,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	Środki własne Gminy i szkół
15.	Doposażenie szkół w materiały informacyjne nt. prawidłowej gospodarki odpadami, gospodarki wodno - ściekowej, zmniejszenia emisji	Starostwo Powiatowe, Gmina Łęczycze, Fundacje	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	Środki własne, Środki Starostwa, Środki fundacji
OCHRONA PRZYRODY									
16.	Oznakowanie pomników przyrody, znajdujących się na terenie gminy	Gmina Łęczycze	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne
17.	Oznakowanie użytków ekologicznych, znajdujących się na terenie gminy	Gmina Łęczycze	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne
18.	Opracowanie ekofizjograficzne gminy z wykorzystaniem dokumentacji	Gmina Łęczycze, WFOŚiGW	0,00	15,00	15,00	0,00	0,00	0,00	Środki własne WFOŚiGW

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka odpowiedzialna	Koszty w tys. zł.					Źródła finansowania
			2014	2015	2016	2017	2018	2019-2021
	dotyczącej inwentaryzacji przyrodniczej							
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU								
19.	Pielęgnacja i konserwacja istniejących form ochrony przyrody	Gmina Łęczycze	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	Środki własne
20.	Budowa i modernizacja przepławek dla organizmów wodnych na rzekach gminy	Właściciele urządzeń wodnych	400,00	400,00	400,00	400,00	400,00	Właściciele urządzeń wodnych
OCHRONA GLEB								
21.	Prowadzenie rekultywacji gleb zdegradowanych	Właściciele terenów	0,00	200,00	200,00	200,00	200,00	Właściciele terenów
22.	Wapnowanie gleb kwaśnych	Rolnicy	140,00	140,00	140,00	140,00	140,00	Rolnicy
23.	Likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych	Gmina Łęczycze, właściciele nieruchomości	4,00	4,00	4,00	5,00	5,00	Środki własne i właściciele nieruchomości
OCHRONA PRZED HAŁASEM								
24.	Wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż szlaków komunikacyjnych	Gmina Łęczycze GDDKiA	0,00	5,00	5,00	5,00	5,00	Środki własne GDDKiA
25.	Kontrola zakładów przemysłowych w zakresie poziomu hałasu	Gmina Łęczycze, Starostwo Powiatowe	Działania w miarę potrzeb					Środki własne, Starostwo, WIOŚ

Źródło: dane z Urzędu Gminy Łęczyczech

11 ZAMIERZENIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA

Główne zamierzenia Gminy Łęczyce z zakresu ochrony środowiska to:

- rozbudowa kanalizacji sanitarnej,
- budowa lokalnych oczyszczalni ścieków,
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
- rozbudowa i modernizacja wodociągów,
- utrzymanie wód i urządzeń wodnych podstawowych,
- modernizacja- zmniejszenie uciążliwości kotłowni wraz z termomodernizacją budynków,
- rekultywacja gleb zdegradowanych,
- termomodernizacja budynków,
- likwidacja nielegalnych miejsc składowania odpadów komunalnych,
- rozwój systemu postępowania z odpadami zawierającymi azbest – finansowe wsparcie działań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest przez osoby fizyczne,
- oznakowanie pomników oraz użytków ekologicznych znajdujących się na terenie gminy,
- edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży.

Zadania te będą finansowane ze środków własnych gminy, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, środków finansowych NFOŚiGW oraz Funduszy Strukturalnych. Wartości inwestycji podane w poszczególnych dokumentach są jedynie szacunkowe, a potrzeby finansowe w tym zakresie ogromne. Planowane zamierzenia będą realizowane przez szereg kolejnych lat.

12 UWARUNKOWANIA REALIZACYJNE PROGRAMU

Realizacja *Programu* odbywać się będzie poprzez wykorzystanie przez władze samorządowe instrumentów prawnych, ekonomicznych – finansowych i społecznych. Ważnym czynnikiem realizacyjnym jest również przynależność Polski do Wspólnoty Europejskiej. Koordynatorem i głównym wykonawcą *Programu* będzie organ wykonawczy gminy – Wójt.

12.1 Uwarunkowania prawne

W celu realizacji polityki ekologicznej państwa na poziomie regionalnym Wójt w art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska został obligowany do sporządzenia gminnego programu ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 14 ww. ustawy *Program* określa w szczególności:

- cele ekologiczne,
- priorytety ekologiczne (w tym: poziomy celów długoterminowych),
- rodzaj i harmonogram działań proekologicznych,
- środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno – ekonomiczne i środki finansowe.

Projekt dokumentu podlega zaopiniowaniu przez organ wykonawczy gminy, a następnie uchwaleniu przez Radę Gminy. Z wykonania programu Wójt sporządza co 2 lata raport, który przedstawia Radzie Gminy.

Realizacja *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Łęczyce na lata 2014 – 2017, z perspektywą do roku 2021* odbywać się będzie zgodnie z przepisami prawa polskiego i unijnego, w szczególności przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju.

12.2 Uwarunkowania ekonomiczne

Szczególne znaczenie ma ekonomiczny aspekt realizacji *Programu*. Bez zabezpieczania odpowiednich środków finansowych oraz źródeł finansowania nie możliwa jest realizacja *Programu*.... Analizując wydatki z budżetu gminy, zauważyć można, że zadania z zakresu ochrony środowiska są bardzo kosztowne. Gmina musi korzystać ze źródeł zewnętrznego finansowania. Konieczne jest zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych na realizację priorytetów i celów niniejszego *Programu*.

TABELA NR 31 Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2012 roku. Budżet gminy.

Wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w 2012 r.	[zł.]
Ogółem	808 163,03
Oczyszczanie miast i wsi	54 780,83
Oświetlenie ulic, placów i dróg	619 865,88
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	0,00
Gospodarka odpadami	52 528,80

Źródło: www.stat.gov.pl

Główne źródła „dochodu” wspomagające realizację dokumentu, na wszystkich szczeblach administracji samorządowej w województwie pomorskim, to:

➤ instytucjonalne:

- budżety własne jednostek samorządu terytorialnego,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Ekofundusz
- fundusze pomocowe Unii Europejskiej
- budżet Państwa
- banki

➤ przedmiotowe:

- administracyjne kary pieniężne wymierzane za niedopełnianie standardów określonych decyzjami administracyjnymi,
- grzywny,
- opłaty koncesyjne, za eksploatację kopalni,
- opłaty za korzystanie ze środowiska, realizowane zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”,
- kary i opłaty za brak pozwoleń w zakresie ochrony środowiska,
- środki mieszkańców i przedsiębiorców
- dotacje, spadki i darowizny.

Środki własne samorządu terytorialnego

Na realizację części zadań jednostki samorządu terytorialnego będą musiały przeznaczyć własne środki. Do uzyskania niektórych dotacji konieczne jest zainwestowanie w przedsięwzięcie własnych środków na wymaganym poziomie. Fundusze te pochodzą z bieżących środków, takich jak np. podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa.

Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Zasady funkcjonowania narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z póź. zm.).

Zasadniczym celem **Narodowego Funduszu** jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. Główne kierunki jego działalności określa Polityka Ekologiczna Państwa, natomiast co roku aktualizowane są cele szczegółowe, w tym zwłaszcza zasady udzielania pomocy finansowej oraz lista przedsięwzięć priorytetowych www.nfosigw.gov.pl. W zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie zadań inwestycyjnych zgodnych z niżej wymienionymi programami priorytetowymi.:

- likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,

- unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowania osadów ściekowych).

Rolą **wojewódzkiego funduszu** jest wspieranie finansowe przedsięwzięć proekologicznych o zasięgu regionalnym, a podstawowym źródłem ich przychodów są wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych. W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują na wzór NFOSiGW listy zadań priorytetowych, które mogą być finansowane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji.

Fundusze oprócz udzielania pożyczek i przyznawania dotacji, zgodnie z art. 411 ust. 1 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska, mogą także:

- udzielać dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- wносить udziały spółek działających w kraju,
- nabywać obligacje, akcje i udziały spółek działających w kraju.

Programy Operacyjne na lata 2007 – 2013

Programy Operacyjne stanowią podstawowe narzędzia do osiągnięcia założonych w *Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia na lata 2007 – 2013* celów przy wykorzystaniu środków Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć w ochronę środowiska w Polsce, w nowym okresie programowym na lata 2007-2013 będzie *Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (POIŚ)*. Głównym celem *Programu* jest podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i jej regionów poprzez rozwój infrastruktury technicznej przy równoczesnej ochronie i poprawie stanu środowiska, zdrowia, zachowaniu tożsamości kulturowej i rozwijaniu spójności terytorialnej.

Na realizację POIŚ w latach 2007-2013 zostanie przeznaczonych ponad 36 mld euro. Ze środków Unii Europejskiej będzie pochodziło 27 848,3 mln euro (w tym ze środków Funduszu Spójności – 21 511,06 mln euro (77%) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – 6 337,2 mln euro (23%). *Program* obejmie wsparciem takie dziedziny jak: transport, środowisko, energetykę, kulturę i dziedzictwo kulturowe, szkolnictwo wyższe, a także ochronę zdrowia.

W zakresie ochrony środowiska przewidziano dofinansowanie dla dużych inwestycji komunalnych, inwestycji ekologicznych w przedsiębiorstwach, projektów ochrony przyrody i bezpieczeństwa ekologicznego, a także edukacji ekologicznej. Wsparcie

z Programu otrzymają zarówno samorządy i przedsiębiorcy, jak również m.in. organizacje pozarządowe, parki narodowe i Lasy Państwowe.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Program ma na celu wspieranie projektów o dużym znaczeniu dla gospodarki, jak również wspieranie szeroko rozumianej innowacyjności. Wspierane będą działania z zakresu innowacji: produktowej, procesowej (usługowej) oraz organizacyjnej. Wspierana i promowana będzie innowacyjność na poziomie co najmniej krajowym i/lub międzynarodowym (określana jako innowacyjność średnia i wysoka).

Cele szczegółowe POIG:

- zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw,
- wzrost konkurencyjności polskiej nauki,
- zwiększenie roli nauki w rozwoju gospodarczym,
- zwiększenie udziału innowacyjnych, produktów polskiej gospodarki w rynku międzynarodowym,
- tworzenie trwałych i lepszych miejsc pracy.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem głównym Programu jest: umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa. Program składa się z 11 Priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym.

Program Operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej

W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym będzie realizowana w ramach odrębnego celu polityki spójności Unii Europejskiej – Europejska Współpraca Terytorialna (EWT).

Przewiduje się realizację następujących programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej z udziałem Polski:

- współpraca transgraniczna:
 - trzy dwustronne programy na granicy polsko-niemieckiej (z udziałem Meklemburgii, Brandenburgii i Saksonii),
 - Polska – Republika Czeska,
 - Polska – Słowacja,
 - Polska – Litwa,
 - Polska – Szwecja – Dania (Południowy Bałtyk).
- współpraca transnarodowa:
 - Obszar Europy Środkowo-Wschodniej,
 - Region Morza Bałtyckiego,
- program współpracy międzyregionalnej obejmujący całe terytorium UE.

Na granicach zewnętrznych UE współpraca transgraniczna z krajami partnerskimi będzie wspierana ze środków Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. W ramach tego instrumentu z udziałem Polski realizowane będą programy współpracy transgranicznej z Ukrainą, Białorusią i Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Siedmioletni Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) ma przyczynić się do zapewnienia opłacalności produkcji rolnej, modernizacji gospodarstw i przetwórstwa artykułów rolnych, wspartych przez rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej.

W ramach PROW zagadnienia środowiskowe realizowane będą w ramach następujących działań:

- wsparcie gospodarstw na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW),
- płatności dla obszarów Natura 2000 oraz związanych z wdrożeniem Ramowej Dyrektywy Wodnej,
- program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe),
- zalesienie gruntów rolnych oraz zalesienie gruntów innych niż rolne,
- odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych,
- różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej:
 - gospodarka wodno-ściekowa w szczególności zaopatrzenie w wodę, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej,
 - tworzenie systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych,
 - wytwarzanie lub dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy,
 - poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa (scalanie gruntów, gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi).

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007 – 2013

Priorytet V : Środowisko i energetyka przyjazna środowisku

Celem głównym Priorytetu V jest poprawa stanu środowiska naturalnego i ograniczenie zagrożeń ekologicznych.

Cele szczegółowe

- Poprawa funkcjonowania regionalnego systemu gospodarki odpadami;
- Poprawa jakości infrastruktury gospodarki wodnej;
- Usprawnienie systemu informacji o środowisku i zagrożeniach ekologicznych;
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;

— Poprawa efektywności systemów w wytwarzania i przesyłu energii.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach priorytetu

Przedsięwzięcia uzupełniające w zakresie infrastruktury ochrony środowiska, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach od 2 do 15 tys. RLM realizowane będą w ramach Osi Priorytetowej 8. *Lokalna infrastruktura podstawowa*.

Wsparcie w zakresie gospodarki odpadami dotyczy infrastruktury gospodarki odpadami o charakterze ponadlokalnym. Realizowane przedsięwzięcia przyczynią się do wdrożenia efektywnych ekonomicznie i ekologicznie, kompleksowych systemów gospodarki odpadami oraz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów. Tym samym realizowane będą zobowiązania wynikające z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami. Realizowane będą projekty zgodne z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Wspierana będzie budowa i rozbudowa regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących do 150 tys. mieszkańców, w tym instalacji do odzysku i recyklingu lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie. Wspierane będzie tak że tworzenie systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych, a tak że rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów. Istotna będzie również realizacja przedsięwzięć w zakresie instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów medycznych, odpadów weterynaryjnych, a także odpadów niebezpiecznych wydzielonych z odpadów komunalnych, jak również odpadów zawierających azbest. W ramach kompleksowych projektów z zakresu uporządkowania gospodarki odpadami, oczekiwane są tak że kampanie informacyjne i edukacyjne, związane np. z selektywną zbiórką odpadów. Minimalna wartość projektu, co do zasady, nie może być niższa niż 2 mln euro. W ramach Osi Priorytetowej 8. *Lokalna infrastruktura podstawowa* realizowane będą komplementarne przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami o charakterze lokalnym i mniejszym wymiarze finansowym.

Preferowane będą projekty:

- obejmujące budowę zakładów zagospodarowania odpadów wraz z systemami selektywnej zbiórki wynikające z Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami;
- wynikające z Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego.

Wsparcie w zakresie gospodarki wodnej dotyczy przede wszystkim przedsięwzięć przyczyniających się do zwiększenia retencji i minimalizacji skutków ekstremalnych zjawisk klimatycznych, takich jak powódź czy susza. W zakresie zarządzania powodziowego projekty będą opierały się na interdyscyplinarnym planowaniu dla całego obszaru zlewni. Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia mające na celu naturalne spowolnienie spływu wód i podniesienie poziomu ich retencji (np. poprzez przywracanie obszarów zalewowych i obszarów podmokłych) oraz modernizację istniejącej infrastruktury. Nowe działania w zakresie przeciwdziałania powodziom mogą być planowane wyłącznie wtedy, gdy mimo wprowadzenia ww. zabiegów, nadal istnieje ryzyko powodziowe i pod warunkiem, że spełnione zostaną odpowiednie wymagania, zwłaszcza te zawarte w Artykule 4(7) Ramowej Dyrektywy Wodnej. Realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane m.in. zwiększanie

naturalnej retencji wód oraz renaturalizacji zniszczonych niewłaściwymi regulacjami cieków wodnych. Wspierane będą również projekty z zakresu budowy nowych lub przebudowy istniejących urządzeń wodnych, w tym urządzeń małej retencji, stacji pomp i stopni wodnych. Wsparciem objęte będą także projekty polegające na przebudowie istniejących wałów przeciwpowodziowych oraz regulacji i utrzymaniu cieków wodnych w sposób uwzględniający potrzeby ochrony przyrody. W ramach przedsięwzięć z zakresu gospodarki wodnej realizowane mogą być również projekty polegające na budowie, rozbudowie lub przebudowie systemów odbioru, odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych. Podejmowane inwestycje, w tym w szczególności stworzone możliwości retencyjne, powinny w istotny sposób przyczynić się do zwiększenia stopnia bezpieczeństwa powodziowego oraz zapobiegać skutkom przejściowych okresów suszy. W odniesieniu do projektów z zakresu ochrony przed powodzią wsparcie obejmuje obszar całego województwa z wyłączeniem Gdańska, Gdyni i Sopotu oraz gmin położonych na Żuławach. Minimalna wartość projektu, co do zasady, nie może być niższa niż 500 tys. euro.

Preferowane będą projekty:

- wynikające z Programu Małej Retencji Województwa Pomorskiego do roku 2015
- przyczyniające się do poprawy bilansu wodnego, wykorzystujące lub zwiększające naturalne zdolności retencyjne zlewni.

Wsparcie w zakresie zarządzania informacją o środowisku dotyczy przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę dostępu do lepszej jakości informacji o środowisku i zagrożeniach ekologicznych. Wspierane będą przedsięwzięcia nie objęte wsparciem w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

Realizowane będą projekty dotyczące tworzenia, rozbudowy oraz wdrażania spójnych i kompleksowych systemów monitorowania i kontroli stanu środowiska. W szczególności wsparcie powinno koncentrować się na przedsięwzięciach związanych z tworzeniem systemów informowania, prognozowania, ostrzegania i reagowania na zagrożenia. Dotyczyć to może np. systemów informacji meteorologicznej, systemów pomiaru zanieczyszczeń powietrza w miastach, czy też systemów monitorowaniem stanu zagrożenia powodziowego. Wsparcie ukierunkowane będzie także na wdrażanie nowych narzędzi lub metod obserwacji stanu środowiska.

Realizowane będą również projekty z zakresu tworzenia i rozwoju regionalnych systemów informacji przestrzennej wykorzystujących aplikacje GIS. Minimalna wartość projektu, co do zasady, nie może być niższa niż 100 tys. euro oraz wyższa niż 1 mln euro.

Preferowane będą projekty:

- kompleksowe, integrujące działania kilku instytucji (partnerów);
- z zakresu gospodarki wodnej, w szczególności zaś związane z monitorowaniem zagrożenia powodziowego;
- połączone z akcjami informacyjnymi i edukacyjnymi.

Wsparcie w zakresie rozwoju energetyki opartej na źródłach odnawialnych dotyczy przede wszystkim tworzenia warunków dla upowszechniania produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych. Realizowane projekty powinny przyczynić się do realizacji zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego Polski do Unii Europejskiej w zakresie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych. Przedsięwzięcia będą ukierunkowane na wykorzystanie źródeł odnawialnych (wiatr,

biomasa, energia słoneczna, geotermalna, energia wody płynącej) do produkcji energii elektrycznej i/lub ciepła. Powinny one koncentrować się na budowie, rozbudowie lub przebudowie infrastruktury oraz zakupie urządzeń niezbędnych do produkcji energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych. W ramach tego typu przedsięwzięć możliwa będzie również budowa lub rozbudowa infrastruktury przyłączeniowej niezbędnej do odbioru i przesyłu energii. Pozwoli to na dywersyfikację źródeł energii w regionie oraz na pełniejsze wykorzystanie lokalnych zasobów energii odnawialnej, przyczyniając się jednocześnie do poprawy jakości powietrza. Minimalna wartość projektu, co do zasady, nie może być niższa niż 250 tys. euro.

Preferowane będą projekty:

- wynikające z zapisów Regionalnej strategii energetyki ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych;
- zgodnie z zapisami gminnych założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- kompleksowe, obejmujące obszar całej gminy lub jej istotną część;
- w odniesieniu do energetyki wodnej: połączone z działami na rzecz bezpieczeństwa powodziowego i retencjonowania wód.

Wsparcie w zakresie infrastruktury energetycznej i poszanowania energii koncentruje się na inwestycjach mających na celu zwiększenie efektywności wytwarzania energii oraz na zmniejszeniu strat przy jej dystrybucji. Będzie ono ukierunkowane również na ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych związanych z wytwarzaniem energii cieplnej, zwłaszcza na obszarach objętych naprawczymi programami ochrony powietrza.

Realizowane będą projekty obejmujące rozwój i modernizację systemów infrastruktury cieplnej (źródła, węzły i sieci), także w połączeniu ze zmianą nośników energii z kopalnych paliw stałych na paliwa przyjazne środowisku.

Wspierana będzie także budowa źródeł wytwarzania energii elektrycznej w skojarzeniu z energią ciepłą. Umożliwiona będzie również kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. Ponadto możliwa będzie wymiana, rozbudowa i budowa nowych sieci elektroenergetycznych niskiego i średniego napięcia, jednak wyłącznie na obszarach słabych strukturalnie oraz z zastrzeżeniem finansowego udziału środków właściwego samorządu gminnego. Wsparcie projektów z zakresu sieci elektroenergetycznych i niezawodności dostaw prądu może wystąpić tylko w przypadku stwierdzenia nieefektywności mechanizmów rynkowych oraz z zastrzeżeniem nienaruszalności zasad liberalizacji rynku.

Minimalna wartość projektu, co do zasady, nie może być niższa niż 250 tys. euro.

Preferowane będą projekty:

- realizowane w strefach objętych naprawczymi programami ochrony powietrza;
- wynikające z zapisów Regionalnej strategii energetyki ze szczególnym uwzględnieniem źródeł odnawialnych;
- –
- wynikające z zapisów gminnych założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- kompleksowe, obejmujące obszar gminy lub istotny jej fragment;

- przyczyniające się do obniżenia wielkości emisji do powietrza substancji zanieczyszczających, zwłaszcza na obszarach o dużej gęstości zaludnienia (w miastach) oraz na obszarach cennych przyrodniczo;
- związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Ponadto w zakresie projektów dotyczących termomodernizacji preferowane będą projekty dotyczące obiektów związanych z ochroną zdrowia i edukacją.

Beneficjentami mogą być:

- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- administracja rządowa,
- PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,
- jednostki naukowe,
- szkoły wyższe,
- jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną (nie wymienione wyżej),
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- spółki wodne,
- przedsiębiorcy.

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego

To instrumenty finansowe przeznaczone dla nowych państw członkowskich Unii Europejskiej. Są to dodatkowe, obok Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, źródła bezzwrotnej pomocy zagranicznej. Państwami - Darczyńcami są 3 kraje EFTA (Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu) - Norwegia, Islandia i Lichtenstein. Kraje te w zamian za możliwość korzystania ze swobód Jednolitego Rynku, zobowiązały się stworzyć Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG w celu stworzenia warunków do udzielenia pomocy finansowej mniej zamożnym członkom UE posiadającym najniższy poziom PKB. Głównym celem utworzonych mechanizmów finansowych jest wyrównywanie poziomu rozwoju gospodarczego i społecznego w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Rząd polski podpisał w październiku 2004 roku umowy z państwami-darczyńcami, które uregulowały warunki pozyskiwania środków finansowych przez polskich beneficjentów. Łączna kwota przyznana Polsce, w ramach obu mechanizmów, wynosi 533,51 mln euro. Fundusze te zostały wykorzystane w latach 2004 - 2007 oraz zostaną wykorzystane na przedsięwzięcia realizowane w ramach określonych priorytetów w latach 2008-2009.

Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy EOG przekazują swoje środki finansowe na realizację projektów związanych z ochroną środowiska w ramach określonych obszarów priorytetowych.

Priorytet 1. Ochrona środowiska, w tym środowiska ludzkiego, poprzez między innymi redukcję zanieczyszczeń i promowanie odnawialnych źródeł energii, w tym:

- rozbudowa miejskich systemów ciepłowniczych w celu eliminowania źródeł niskiej emisji,
- zastąpienie przestarzałych źródeł energii cieplnej nowoczesnymi (w tym likwidacja przestarzałych kotłowni węglowych),
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków,
- budowa sieci kanalizacyjnych.

Maksymalna wartość dofinansowania dla tego priorytetu wynosi 2.000.000 Euro

Priorytet 2. Promowanie zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami, w tym:

- zmniejszanie energo-, materiało i wodochłonności produkcji i usług poprzez poprawę
- efektywności wykorzystania zasobów produkujących,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- wspieranie procesu tworzenia „zielonych” miejsc pracy i „zielonych zamówień”
- działania na rzecz poprawy poziomu edukacji ekologicznej,
- działania zachęcające do ochrony, poprawy i przywracania różnorodności biologicznej,
- działania na rzecz wsparcia gospodarki leśnej.

Program Life+

LIFE+ jest kontynuacją Instrumentu Finansowego LIFE, utworzonego przez Komisję Europejską w 1992 roku. W trakcie trzech kolejnych edycji dofinansowano realizację łącznie ponad 2500 projektów we wszystkich krajach członkowskich. W latach 2004-2006 z tej formy dofinansowania skorzystała również Polska, na obszarze której realizowano cztery projekty z zakresu ochrony środowiska i różnorodności biologicznej.

LIFE+ powinien bezpośrednio wspierać realizację priorytetów *Programu Działań na Rzecz Środowiska (2002-2012)*, do których należą:

- ochrona przyrody i bioróżnorodności,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- zminimalizowanie negatywnych skutków wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie ludzi,
- zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych i racjonalna gospodarka odpadami.

W ramach części budżetu LIFE+ będącego w dyspozycji Komisji Europejskiej ekologiczne organizacje pozarządowe, które działają minimum w trzech krajach UE, będą mogły ubiegać się o dotacje w wysokości 70% kosztów kwalifikowanych.

Szwajcarsko - Polski Program Współpracy, tzw. Fundusz Szwajcarski

Fundusz Szwajcarski jest formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i dziewięciu innym państwom członkowskim Unii Europejskiej, które przystąpiły do niej 1.05.2004r. Na mocy umów międzynarodowych ponad 1 mld

franków szwajcarskich przyznanych zostało 10 nowym państwom członkowskim. Dla Polski Fundusz Szwajcarski przewiduje niemal połowę środków. W ramach Funduszu Szwajcarskiego wyróżniamy 4 obszary priorytetowe:

- Priorytet 1. Bezpieczeństwo, stabilność, wsparcie reform
- Priorytet 2. Środowisko i infrastruktura
- Priorytet 3. Sektor prywatny
- Priorytet 4. Rozwój społeczny i zasobów ludzkich.

W ramach Priorytetu 2 „Środowisko i Infrastruktura” realizowane są następujące obszary tematyczne:

- I. Odbudowa, remont, przebudowa i rozbudowa podstawowej infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska.
- II. Różnorodność biologiczna i ochrona ekosystemów oraz wsparcie transgranicznych inicjatyw środowiskowych.

Wysokość udzielanego dofinansowania to 60% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu lub programu. Natomiast do 85% całkowitych kosztów kwalifikowalnych może uzyskać projekt lub program w przypadku, kiedy otrzyma dodatkowe środki finansowe z budżetu jednostek administracji publicznej szczebla centralnego, regionalnego lub lokalnego. Do 90% całkowitych kosztów kwalifikowalnych otrzymają projekty realizowane przez organizacje pozarządowe, a do 100% całkowitych kosztów w przypadku projektów dotyczących budowy zdolności instytucjonalnych oraz pomocy technicznej.

Komercyjne kredyty bankowe

Komercyjne kredyty bankowe ze względu na duże koszty finansowe związane z oprocentowaniem, nie powinny być brane pod uwagę jako podstawowe źródła finansowania inwestycji, lecz jako uzupełnienie środków z pożyczek preferencyjnych.

Samorządy są obecnie postrzegane przez banki jako interesujący i wiarygodni klienci, stąd dostęp do kredytów jest coraz łatwiejszy. Niedostępność środków w odpowiedniej ilości zmusi samorządy do wyboru i realizacji zadań najpilniejszych.

Kredyty udzielane na preferencyjnych warunkach

Preferencyjne kredyty na inwestycje proekologiczne, udzielane są przez banki bez możliwości umorzeń. Kredytobiorca musi posiadać przynajmniej 50% własnych środków na sfinansowanie zadania.

12.3 Planowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne zapewnia warunki równowagi przyrodniczej w procesie organizacji przestrzeni dla potrzeb społeczności i prognozowania rozwoju gospodarczego. Kierunek ten jest zgodny z zasadniczymi celami polityki Unii Europejskiej zawartymi między innymi w dokumencie Europejskiej Perspektywy

Rozwoju Przestrzennego. Krajowe przepisy dotyczące konieczności przedstawiania zagadnień dotyczących ochrony środowiska w planie zagospodarowania przestrzennego zawarte są w Ustawie z dnia 27.03.2003r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2003 Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), a także w ustawach ustanawiających samorządy poszczególnych szczebli i określających ich kompetencje, w tym zakresie gospodarki przestrzennej tj. w ustawie o samorządzie gminnym – Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

12.4 Uwarunkowania społeczne

Główne uwarunkowania społeczne *Programu* to dostęp do informacji i sprawiedliwość rozstrzygnięć spraw z zakresu środowiska. Prawo do informacji i udziału obywateli jest zasadą konstytucyjną, zapewnioną w art. 74 Konstytucji RP. Polska podpisała także i jako jeden z pierwszych krajów ratyfikowała Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, tzw. Konwencję z Aarhus⁶. Nakazuje ona zagwarantowanie udziału społeczeństwa w przygotowaniu planów i programów mających znaczenie dla środowiska i określa podstawowe obowiązki organów państwowych w zakresie zapewnienia udziału społecznego w postępowaniach dotyczących środowiska. Są to w szczególności:

- ustalenia zakresu podmiotowego konsultacji,
- ustalenia rozsądnych norm czasowych na poszczególne etapy konsultacji,
- przeprowadzenie konsultacji odpowiednio wcześniej w toku procedury decyzyjnej, gdy wszystkie warianty są jeszcze możliwe, a udział społeczeństwa może być skuteczny,
- należyte uwzględnienie konsultacji społecznych przy wydawaniu decyzji.

Jednakże organy państwowe same podejmują decyzję co do szczegółowych sposobów powiadamiania społeczeństwa, metod zbierania uwag i wniosków oraz terminu i czasu trwania konsultacji społecznych.

Zgodnie z założeniami realizacyjnymi *Programu* gmina została zobligowana do uchwalenia programu ochrony środowiska. Dokument ten musi być opracowany z udziałem szerokich konsultacji społecznych, przy uwzględnieniu głosów środowiska naukowego, gospodarczego, pracowniczego, kulturalnego i pozarządowego. Założenia do programu i projekt dokumentu powinny być przedstawione w Biuletynie Informacji Publicznej.

12.5 Uwarunkowania związane z integracją europejską

Ważnym czynnikiem realizacyjnym jest również akcesja Polski do Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z Układem Europejskim 16 grudnia 1991r. zobowiązała się do stopniowego dostosowania prawa polskiego do dokumentów obowiązujących

⁶ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (Dz.U. Nr 78, poz. 706)

we Wspólnocie Europejskiej, w tym również, a może nawet w szczególności, do prawa dotyczącego wykorzystania i ochrony środowiska. Stopniowo dostosowywane są regulacje w zakresie:

- ochrony przyrody,
- gospodarki odpadami,
- jakości wód,
- ograniczenia zanieczyszczeń przemysłowych i oceny ryzyka,
- zanieczyszczenia powietrza,
- hałasu z maszyn i urządzeń,
- substancji chemicznych i organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
- bezpieczeństwa jądrowego i ochrony przed promieniowaniem.

Negocjacje przedakcesyjne w obszarze środowiska oficjalnie zamknięto 25 listopada 2002r. Komisja Europejska przyjęła wnioski o okresy przejściowe w odniesieniu do 9 aktów prawnych. Ustalenia stały się wiążące w dniu podpisania Traktatu Akcesyjnego 16 kwietnia 2003r. Ze względu na szeroki charakter regulacji prawnych, zgodnych z prawem wspólnotowym, administracja samorządowa musi podjąć różnorodne działania mające na wdrażania nowych przepisów. Na szczególną uwagę zasługują następujące aspekty:

- udział społeczny i udzielanie informacji o stanie środowiska i jego ochronie,
- zmiany dotyczące gospodarki wodno-ściekowej,
- rozwiązywanie problemów ochrony przyrody,
- gospodarka odpadami.

Aspekty te zostały uwzględnione w *Programie*. Wdrażanie unijnych wymagań w zakresie ochrony środowiska, wiążące się ze znaczącymi kosztami wspomagane współfinansowany będzie ze środków Polityk Wspólnotowych i Funduszy Strukturalnych. Podstawowe korzyści, jakie odniesie Polska we wdrażaniu unijnych wymagań prawnych to poprawa międzynarodowego wizerunku Polski, ważna zwłaszcza dla samorządów. Przełoży się to na zainteresowanie inwestorów naszymi terenami, poprawę infrastruktury wodno-ściekowej, zapewnienie usług w zakresie gospodarowania odpadami, poprawę jakości powietrza. Wykorzystanie środków unijnych przyniesie poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców, wyrażająca się zmniejszeniem kosztów uzdatniania wody i wymiany infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej, zmniejszeniem kosztów produkcji w rolnictwie, uzyskaniem wyższych plonów o lepszej jakości, zwiększeniem atrakcyjności turystycznej terenów, nowymi miejscami pracy.

13 REALIZACJA I MONITORING PROGRAMU

13.1 Organizacja zarządzania środowiskiem

Zarządzanie środowiskiem odbywa się na kilku szczeblach. W gminie zarządzanie dotyczy działań własnych (podejmowanych przez Gminę) oraz jednostek organizacyjnych, obejmujących działania podejmowane przez podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska. Ponadto samorząd województwa również w ramach swoich obowiązków i kompetencji realizuje zadania związane z zarządzaniem środowiskiem w gminie.

Podmioty gospodarcze korzystające ze środowiska kierują się głównie efektami ekonomicznymi i zasadami konkurencji rynkowej, a od niedawna liczą się także z głosami opinii społecznej. Na tym szczeblu zarządzanie środowiskiem odbywa się przez:

- dotrzymywanie wymagań stawianych przez przepisy prawa,
- porządkowanie technologii i reżimów obsługi urządzeń,
- modernizację technologii,
- eliminowanie technologii uciążliwych dla środowiska,
- instalowanie urządzeń ochrony środowiska,
- stałą kontrolę emisji zanieczyszczeń.

Instytucje działające w ramach administracji odpowiedzialnych za wykonywanie i egzekwowanie prawa mają głównie na celu zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska przez:

- racjonalne planowanie przestrzenne,
- kontrolowanie gospodarczego korzystania ze środowiska,
- porządkowanie działalności związanej z gospodarczym korzystaniem ze środowiska.

Podstawowymi organami wykonawczymi w dziedzinie ochrony środowiska są marszałek, starosta i prezydent/burmistrz/wójt. Obowiązkiem organów wszystkich szczebli jest wzajemne informowanie się i uzgadnianie.

Przepisy przewidują tworzenie na wszystkich szczeblach administracji rozbudowanego systemu dokumentów planistycznych wytyczających generalne kierunki polityki rozwoju w kontekście ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego.

Zarządy województw, powiatów oraz wójtowie/burmistrzowie gmin sporządzają programy ochrony środowiska w celu realizacji polityki ekologicznej państwa. Dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego sporządza się na wszystkich szczeblach, ale nie wszystkie mają jednakową moc prawną i rolę w całym systemie. Z punktu widzenia prawnego najmocniejszą pozycję w omawianej strukturze ma gmina, gdyż tylko miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uchwalane przez gminy, mają rangę obowiązującego powszechnie przepisu prawa. Wszelkie programy, plany i strategie formułowane na różnych szczeblach mają tylko wtedy szansę realizacji, jeśli znajdą odzwierciedlenie w konkretnym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Samorząd Gminny określa również strategię rozwoju Gminy, na którą składa się m.in. racjonalne korzystanie z zasobów przyrody oraz kształtowanie środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ustawowy jest również obowiązek uchwalenia Gminnego programu ochrony środowiska.

13.2 Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska

Wyróżnia się następujące grupy podmiotów uczestniczących w Programie:

- Podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu programem
- Podmioty realizujące zadania programu, w tym instytucje finansujące
- Podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty programu
- Społeczność Gminy jako główny podmiot odbierający wyniki działań programu

Główna odpowiedzialność za realizację Programu spoczywa na Wójcie Gminy, który składa Radzie Gminy raporty z wykonania Programu. Wójt winien współdziałać z organami administracji rządowej, samorządowej szczebla wojewódzkiego oraz powiatowego, które dysponują instrumentarium wynikającym z ich kompetencji. Marszałek (oraz podległe mu służby zespolone) dysponuje instrumentarium prawnym umożliwiającym reglamentowanie korzystania ze środowiska. Natomiast w dyspozycji Marszałka znajdują się instrumenty finansowe na realizację zadań programu.

Ponadto Wójt winien współdziałać z instytucjami administracji specjalnej, w dyspozycji których znajdują się instrumenty kontroli i monitoringu. Instytucje te kontrolują respektowanie prawa, prowadzą monitoring stanu środowiska (WIOŚ), prowadzą monitoring wód (RZGW).

Odbiorcą Programu są mieszkańcy Gminy, którzy subiektywnie oceniają efekty wdrożonych przedsięwzięć. Ocenę taką można uzyskać poprzez wprowadzenie odpowiednich mierników świadomości społecznej.

13.3 Monitoring wdrażania Programu

13.3.1 Zakres monitoringu

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Wójt będzie oceniał co dwa lata stopień wdrożenia Programu, natomiast na bieżąco będzie kontrolowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć zdefiniowanych w programie.

Pod koniec 2016 roku nastąpi ocena realizacji przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w latach 2014 – 2017. Wyniki oceny będą stanowiły wkład dla nowej listy przedsięwzięć, obejmujących okres 2017 – 2019. Ten cykl będzie się powtarzał co dwa lata, co zapewni ciągły nadzór nad wykonaniem Programu.

W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych (określonych w tym dokumencie dla okresu do 2017 roku). Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i strategii ich realizacji. Taka procedura pozwoli a spełnienie wymagań zapisanych w ustawie "Prawo ochrony środowiska", a dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany program ochrony środowiska i systemu raportowania o stanie realizacji programu ochrony środowiska.

Zatem głównymi elementami monitoringu wdrażania Programu będą:

- ocena postępów we wdrażaniu programu ochrony środowiska, w tym przygotowanie raportu (co dwa lata),
- aktualizacja listy przedsięwzięć (co dwa lata),
- aktualizacja polityki ochrony środowiska, tj. celów ekologicznych i kierunków działań (co cztery lata).

13.3.2 Wskaźniki monitorowania efektywności Programu

Program Ochrony Środowiska jest narzędziem wdrażania polityki ochrony środowiska w gminie. Oznacza to konieczność monitorowania zmian zachodzących w mieście poprzez regularne ocenianie stopnia jego realizacji w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań, przyjętych celów, a także ustalania rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Ostatnim elementem tej analizy jest ustalenie przyczyn ujawnionych rozbieżności. Dla prawidłowej oceny realizacji Programu należy przyjąć uporządkowany system mierników jego efektywności. Mierniki te dzielą się na trzy zasadnicze grupy:

- mierniki ekonomiczne,
- ekologiczne,
- społeczne (świadomości społecznej).

Mierniki ekonomiczne związane są z procesem finansowania inwestycji ochrony środowiska przy założeniu, że punktem odniesienia są określone efekty ekologiczne. Należą do nich łączny i jednostkowy koszt uzyskania efektu ekologicznego oraz koszty uzyskania efektu w okresie eksploatacji, a także trwałość efektu w określonym czasie.

W grupie mierników ekologicznych znajdują się mierniki określające stan środowiska, stopień zmian w nim zachodzących oraz mierniki określające skutki zdrowotne dla populacji.

Miernikami będą:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- długość sieci kanalizacyjnej,
- ilość odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok,
- powierzchnia terenów objętych ochroną prawną,
- poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym,
- nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska.

Mierniki społeczne to:

- udział społeczeństwa w działaniach związanych z ochroną środowiska,
- stopień uspołecznienia procesów decyzyjnych (ilość i rodzaje interwencji społecznych),
- ilość i zróżnicowanie sposobów informacji i edukacji środowiskowej (akcje, kampanie, udział mediów lokalnych, zaangażowanie różnych grup/społeczności),
- ilość działań prawnych (procesów) odszkodowawczych związanych ze zniszczeniami środowiska.

Decyzja o przyjęciu liczby i rodzajach wskaźników jest decyzją ustalającą określony system oceny przyjętej polityki ochrony środowiska w gminie. Oprócz ich doboru konieczne jest ustalenie sposobu ich agregacji, a następnie interpretacji.

Dla prawidłowej realizacji monitoringu wykonalności celów, priorytetów i zadań Programu niezbędna jest okresowa weryfikacja stanu komponentów środowiska oraz stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Przewiduje się przedstawianie ww. weryfikacji w sposób zorganizowany – w ustalonej formie pisemnej lub elektronicznej (sprawozdawczość okresowa).

W **TABELI NR 32** zaproponowano istotne wskaźniki, przyjmując że lista ta nie jest wyczerpująca i będzie sukcesywnie modyfikowana.

TABELA NR 32 Wskaźniki monitorowania programu.

Lp.	Wskaźnik	Wartość
A. Wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko		
1	Jakość wód powierzchniowych; udział wód pozaklasowych (wg oceny ogólnej)	II klasa
2	Jakość wód podziemnych; udział wód o bardzo dobrej i dobrej jakości (klasa Ia i Ib)	II, III klasa
3	Ilość wody zużywanej dla celów socjalnych (dam³/M/rok)	19,9
4	% wskaźnik zwodociągowania miasta (= liczba mieszkańców podłączona do wodociągów / liczba wszystkich mieszkańców)	70,5*
5	% wskaźnik skanalizowania miasta (= liczba mieszkańców podłączona do kanalizacji / liczba wszystkich mieszkańców)	49,7*
6	Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do sieci wodociągowej	1,30
7	Ilość mieszkańców korzystających z sieci gazowej (osob.)	0
8	Ilość zebranych odpadów komunalnych/1 mieszkańca w roku (kg/M/rok)	71,8
9	Ilość selektywnie zebranych odpadów wyodrębnionych ze strumienia odpadów komunalnych (Mg/rok)	14,81
10	Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów objętych sprawozdawczością GUS (bez CO ₂) (Mg)	b.d.
11	Jakość powietrza atmosferycznego (klasa)	A
12	Wskaźnik lesistości (%)	52,3
13	Powierzchnia terenów objętych ochroną prawną (ha)	14 789,0
B. Wskaźniki ekonomiczne		
14	Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska (tys. zł)	808,163

stan wyjściowy do wymienionych w tabeli wskaźników przyjęto z danych za 2012- 2013* r.,

Źródło: www.stat.gov.pl, Informacja Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Gdańsku o stanie środowiska na terenie Gminy Łęczyce – WIOŚ Gdańsk 2012r.

14 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Opracowanie Gminnego Programu Ochrony Środowiska wynika z przepisów Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 roku, Nr 25, poz. 150, z późn. zm.). Niniejszy Program został przygotowany zgodnie z ww. ustawą, aktualną Polityką ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, a także Programem Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020 oraz pozostałych dokumentów strategicznych krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Gminny Program ochrony środowiska jest opracowaniem, które ma na celu umożliwienie kompleksowego i efektywnego zarządzania ochroną środowiska na terenie gminy. Jego przyjęcie pozwala na rozwiązywanie zaistniałych problemów w zakresie efektywnego zarządzania ochroną środowiska, ale także wskazuje niezbędne kierunki działań mające poprawić stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy. Program ten przeciwdziała także zagrożeniom, które mogą pojawić się w przyszłości na terenie całej gminy.

W opracowanym Programie uwzględniono zagadnienia związane z ochroną środowiska oraz dziedzinami bezpośrednio z nią związanymi, co może ukierunkować Gminę Łęczyce w obraniu właściwych działań i zadań mogących przyczynić się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju.

Program zawiera również ocenę stanu środowiska Gminy Łęczyce z uwzględnieniem prognozowanych danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska w latach 2014-2017. Problemy środowiskowe ujęto w podziale na najważniejsze komponenty środowiska Gminy Łęczyce:

- Zasoby wodne:
 - wody powierzchniowe,
 - wody podziemne,
- Powietrze atmosferyczne,
- Powierzchnia ziemi:
 - gleby,
 - kopaliny
- Walory przyrodnicze i krajobrazowe:
 - lasy,
 - formy ochrony przyrody,
 - sieć NATURA 2000,
- Infrastruktura techniczna:
 - gospodarka wodno- ściekowa,
 - energetyka,
 - gospodarka odpadami,
 - hałas,
 - promieniowanie elektromagnetyczne,
 - komunikacja i transport.

Uwzględniono również analizę zagadnień dotyczących edukacji ekologicznej, infrastruktury ochrony środowiska, ekologicznych form działalności w rolnictwie.

Dodatkowo, na podstawie stanu aktualnego, w opracowaniu dokonano klasyfikacji i hierarchizacji najważniejszych problemów środowiskowych. Uwzględniając powyższe analizy, stan środowiska, główne problemy środowiskowe, obowiązujące i planowane zmiany przepisów prawa polskiego i wspólnotowego, programy i strategie rządowe, regionalne i lokalne koncepcje oraz dokumenty planistyczne określono w Programie cele długoterminowe do roku 2021 oraz krótkoterminowe na lata 2014-2017 dla każdego z wyznaczonych priorytetów środowiskowych.

W osiągnięciu założonych w Programie celów mają służyć określone w harmonogramie Programu działania, ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego oraz szacunkowych kosztów ich realizacji.

Określono również w Programie zasady zarządzania Programem Ochrony Środowiska oraz monitoringu jego realizacji. Dodatkowo dokonano oceny efektywności dostępnych do zarządzania środowiskiem narzędzi.

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK NR 1 Wykaz Skrótów.

ARiMR –	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
BAT –	najlepsze dostępne technologie
DPS –	Dom Pomocy Społecznej
GIS –	Główny Inspektor Sanitarny
GMO –	Organizmy Zmodyfikowane Genetycznie
jst –	jednostki samorządu terytorialnego
KZLP –	kategoria zagrożenia lasów pożarem
NFOŚiGW –	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSP –	Ochotnicza Straż Pożarna
PROW –	Program Operacyjny Rozwoju Obszarów Wiejskich
RLM –	równoważna liczba mieszkańców
RPO –	Regionalny Program Operacyjny
UE –	Unia Europejska
WFOŚiGW –	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ –	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
GUS –	Główny Urząd Statystyczny
ITD –	Inspekcja Transportu Drogowego
IUNG –	Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznastwa
PEŚ –	Program dla Europy Środkowej
POIiŚ –	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PolSEFF –	Polish Sustainable Energy Financing Facility
RDOŚ –	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RDLP –	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
WZMiUM –	Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
RPO WP –	Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego

ZAŁĄCZNIK NR 2 Wykaz aktów prawnych.

Program ochrony środowiska dla gminy Łęczyce na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021 sporządzono zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi:

1. Prawo krajowe

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 1232 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 100 poz. 1085 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 maja 2013 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 627 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 marca 2013 r. o Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 686 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 poz. 391 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. z 2004 r. Nr 3 poz. 20 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. 2012 Nr 0 poz.1059)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. Nr 163, poz. 981)
- Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy- Prawo geologiczne i górnicze o raz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2013, poz. 1238)
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 2008 Nr 213 poz. 1342 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2013 Nr 0 poz. 21 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 63 poz. 638 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90 poz. 607 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124 poz. 859 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. 2006 Nr 123 poz. 858 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2012 r. poz. 145 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 227, poz. 1367)
- Ustawa z dnia 19 września 2003 r. o zmianie ustawy o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 189 poz. 1850 z późn. zm.)

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o krajowym systemie ekzarządzania i audytu (EMAS) - (Dz. U. z 2011 r. Nr 178 poz. 1060 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową - (Dz. U. Nr 121 poz. 1263 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o systemie zarządzania emisji gazów cieplarnianych i innych substancji oraz ustawy- Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 139)
- Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75 poz. 493 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 15 października 2013 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2013r., poz. 112)

2. Prawo Unii Europejskiej:

- Dyrektywy horyzontalne

- Ocena skutków niektórych publicznych i prywatnych przedsięwzięć dla środowiska, 85/337/EWG, zmieniona przez 97/11/WE
- W sprawie swobodnego dostępu do informacji o środowisku, 90/313/EWG uchyla 2003/4/WE
- W sprawie sprawozdawczości, 91/692/EWG

- Dyrektywy dotyczące jakości powietrza:

- Jakość powietrza, dyrektywa ramowa, 96/62/WE, włączająca 3 starsze dyrektywy, które mają być zastąpione przez nowe wymogi na podstawie dyrektywy ramowej SO₂ i cząstki zawieszone w powietrzu, 80/779/EWG, zmieniona przez 81/85/EWG, 89/427/EWG, 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Ołów, 82/884/EWG zmieniona przez 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Tlenek azotu 85/203/EWG zmieniona przez 85/580/EWG, 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Zanieczyszczenie ozonem troposferycznym, 92/72/EWG
- Emisje zanieczyszczeń z pojazdów silnikowych 70/220/EWG zmieniona przez 74/270/EWG, 77/102/EWG, 78/665/EWG, 83/351/EWG, 88/76/EWG, 88/436/EWG, 89/458/EWG, 89/491/EWG, 91/441/EWG, 93/59/EWG, 94/12/EWG, 96/44/EWG, 96/69/EWG, 2003/76/WE
- Emisje zanieczyszczeń z silników Diesla - sadza, 72/306/EWG zmieniona przez 89/491/EWG i 97/20/WE, 2005/21/WE
- Emisje zanieczyszczeń z silników Diesla 88/77/EWG zmieniona przez 91/542/EWG i 96/1/EWG, 2001/27/WE
- Emisje zanieczyszczeń z pojazdów silnikowych - testy przydatności pojazdów do warunków drogowych, 92/55/EWG
- Emisje lotnych związków organicznych z przechowywania i transportu benzyny, 94/63/WE

- Zawartość ołowiu w benzynie, 85/210/EWG zmieniona przez 85/581/EWG i 87/416/EWG
- Zawartość siarki w paliwach płynnych, 93/12/EWG zastępująca 75/716/EWG

– Dyrektywy dotyczące gospodarki odpadami:

- Odpady z przemysłu dwutlenku tytanu, 78/176/EWG zmieniona przez 91/692/EWG i dyrektywy pokrewne: Procedury nadzoru w odniesieniu do odpadów pochodzących z przemysłu dwutlenku tytanu, 82/83/EWG Harmonizacja programów zmniejszenia zanieczyszczeń, 92/12/EWG
- Zapobieganie zanieczyszczeniu powietrza przez zakłady spalania odpadów komunalnych, 89/429/EWG uchyla 2000/76/WE i przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych, 89/369/EWG uchyla 2000/76/WE
- Spalanie odpadów niebezpiecznych, 94/67/EWG uchyla 2000/76/WE
- Usuwanie olejów odpadowych, 75/439/EWG zmieniona przez 87/101/EWG i 91/692/EWG
- Ramowa dyrektywa w sprawie odpadów 75/442/EWG zmieniona przez 91/156/EWG i 91/692/EWG
- Usuwanie PCB i PCT, 76/403/EWG zastąpiona przez 96/59/WE
- Odpady niebezpieczne, 91/689/EWG zastępująca 78/319/EWG zmieniona przez 94/31/WE
- Osady ściekowe i gleba, 86/278/EWG zmieniona przez 91/692/EWG
- Baterie, 91/157/EWG zmieniona przez 93/86/EWG
- Odpady z opakowań, 94/62/WE zmieniona przez 2005/20/WE

– Dyrektywy dotyczące jakości wody:

- Ścieki komunalne, 91/271/EWG zmieniona przez 98/15/WE
- Azotany, 91/676/EWG
- Niebezpieczne substancje w środowisku wodnym, 76/464/EWG zmieniona przez 2000/60/WE
- 7 dyrektyw - "córek", wszystkie poprawione przez 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Zrzuty rtęci z przemysłu elektrolizy chlorków metali alkalicznych 82/176/EWG
- Zrzuty kadmu, 83/513/EWG
- Zrzuty rtęci z sektorów innych niż przemysł elektrolizy chlorków metali alkalicznych, 84/156/EWG
- Zrzuty sześciochlorocykloheksanu, 84/491/EWG
- Dyrektywa 86/280/EWG w sprawie wartości dopuszczalne dla ścieków i wskaźników jakości wód w odniesieniu do zrzutów niektórych niebezpiecznych substancji objętych wykazem I załącznika do dyrektywy 76/464/EWG, zmieniona przez dyrektywy 88/347/EWG i 90/415/EWG
- Dyrektywa dotycząca jakości wody w kąpieliskach 76/160/EWG zmieniona przez 90/656/EWG
- Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, 80/778/EWG zmieniona przez 81/858/EWG, 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Jakość wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wód pitnej, 75/440/EWG zmieniona przez 79/869/EWG, 90/656/EWG i 91/692/EWG związana z nią decyzja 77/795/EWG w sprawie wspólnych procedur wymiany informacji
- Pomiary i pobieranie próbek wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej, 79/869/EWG zmieniona przez 91/692/EWG

- Wody podziemne 80/68/EWG zmieniona przez 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Słodkie wody wymagające ochrony dla zachowania życia ryb, 78/659/EWG zmieniona przez 90/656/EWG i 91/692/EWG
- Jakość wody wymaganej dla bytowania skorupiaków i mięczaków, 79/923/EWG zmieniona przez 91/692/EWG
- Dyrektywy dotyczące ochrony przyrody:
 - Siedliska, 92/43/EWG zmieniona przez 97/62/WE
 - Dzikie ptaki, 79/409/EWG zmieniona przez 81/84/EWG, 85/411/EWG, 86/122/EWG, 91/244/EWG i 94/24/WE
 - Skóry młodych fok, 83/129/EWG zmieniona przez 85/444/EWG, 89/370/EWG
- Dyrektywy dotyczące ograniczenia zanieczyszczenia przemysłowego i zarządzania ryzykiem:
 - Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza spowodowanych przez zakłady przemysłowe, 84/360/EWG zmieniona przez 90/656/EWG i 91/692/EWG
 - Ograniczenie emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania paliw, 88/609/EWG zmieniona przez 90/656/EWG i 94/66/WE
 - IPPC (zintegrowane zapobieganie i ograniczenie zanieczyszczeń), 96/61/WE zmieniona przez 2003/87/WE
 - Seveso - kontrola zagrożenia poważnymi awariami, 96/82/WE zastępująca 82/501/EWG, zmieniona przez 2003/105/WE
- Dyrektywy dotyczące chemikali i organizmów zmodyfikowanych genetycznie:
 - Eksperymenty na zwierzętach, 86/609/EWG zmieniona przez 2003/65/WE
 - Dobra praktyka laboratoryjna, 87/18/EWG, zawiązana z nią dyrektywa 88/320/EWG w sprawie kontroli, zmieniona przez 99/12/WE
 - Kontrolowane wykorzystanie genetycznie zmodyfikowanych organizmów, 90/219/EWG zmieniona przez 94/51/WE, 98/81/WE
 - Azbest, 87/217/EWG zmieniona przez 91/692/WE
 - Klasyfikacja, pakowanie i etykietowanie substancji niebezpiecznych, 67/548/EWG zmieniona przez 69/81/EWG, 70/189/EWG/ 71/144/EWG, 73/146/EWG, 75/409/EWG, 76/907/EWG, 79/370/EWG, 79/831/EWG, 80/1189/EWG, 81/957/EWG, 82/232/EWG, 83/467/EWG, 84/449/EWG, 86/431/EWG, 87/432/EWG, 88/302/EWG, 88/490/EWG, 90/517/EWG, 91/325/EWG, 91/26/EWG/ 91/410/EWG, 91/632/EWG, 92/32/EWG 92/37/EWG, 92/69/EWG, 93/21/EWG, 93/67/EWG, 93/72/EWG, 93/90/EWG, 93/101/EWG, 93/105/EWG, 94/69/WE, 96/54/WE, 96/56/WE
 - Klasyfikacja, oznakowanie i pakowanie niebezpiecznych preparatów 88/379/EWG zmieniona przez 89/178/EWG, 90/492/EWG, 91/155/EWG, 93/18/EWG, 93/112/EWG, 91/442/EWG, 95/65/EWG, 2001/58/WE
 - Ograniczenie sprzedaży i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji i preparatów, 76/69/EWG zmieniona przez 79/663/EWG, 82/806/EWG, 82/828/EWG, 83/478/EWG, 85/46/EWG, 85/610/EWG, 89/677/EWG,

89/678/EWG, 91/173/EWG, 91/338/EWG, 91/339/EWG, 91/659/EWG, 94/27/WE, 94/48/WE, 94/60/WE, 96/55/WE, 97/10/WE, 97/16/WE

- Zamierzone uwalnianie do środowiska genetycznie zmodyfikowanych organizmów 90/219/WE zmieniona przez 94/15/WE, 97/35/WE
- Detergenty, 73/404/EWG zmieniona przez 82/242/EWG i 86/94/EWG i związana z nią dyrektywa w sprawie testowania biodegradacji, 73/405/EWG zmieniona przez 82/243/EWG
- Transport drogowy niebezpiecznych towarów 94/55/WE zmieniona przez 2006/89/WE

– Dyrektywy dotyczące hałasu:

- Pojazdy silnikowe 70/157/EWG zmieniona przez 73/350/EWG, 77/212/EWG, 81/334/EWG, 84/372/EWG, 84/424/EWG, 87/354/EWG, 89/491/EWG, 92/97/EWG i 96/20/WE
- Motocykle 78/1015/EWG zmieniona przez 87/56/EWG i 89/235/EWG
- Sprzęt budowlany (ramowa) 79/113/EWG zmieniona przez 81/1051/EWG i 85/405/EWG
- Samoloty poddźwiękowe, 80/51/EWG zmieniona przez 83/206/EWG
- Poddźwiękowe samoloty odrzutowe, 89/629/EWG
- Ograniczenie eksploatacji samolotów, 92/14/EWG zmieniona przez 99/28/WE
- W sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczanie do eksploatacji sprzętu i maszyn budowlanych, 84/532/EWG
- Sprężarki, 84/533/EWG zmieniona przez 85/406/EWG
- Żurawie wieżowe, 84/534/EWG zmieniona przez 85/405/EWG
- Agregaty spawalnicze, 84/535/EWG zmieniona przez 85/407/EWG
- Agregaty prądotwórcze 84/536/EWG zmieniona przez 85/408/EWG
- Kruszkarki betonu, 84/537/EWG zmieniona przez 85/409/EWG
- Kosiarki do trawy, 84/538/EWG zmieniona przez 87/252/EWG, 88/180/EWG i 88/181/EWG
- Koparki hydrauliczne, 86/662/EWG zmieniona przez 89/514/EWG i 95/2/WE
- Sprzęt gospodarstwa domowego, 86/594/EWG

– Dyrektywy dotyczące bezpieczeństwa nuklearnego i ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym:

- Ochrona społeczeństwa i pracowników przed promieniowaniem, 80/836/EURATOM zmieniona przez 84/467/EURATOM
- Ochrona przed promieniowaniem związanym z naświetleniami medycznymi, 97/43/EURATOM
- Wczesna wymiana informacji w przypadku zagrożenia radiologicznego, 87/600/EURATOM
- Informowanie społeczeństwa, 89/618/EURATOM
- Ochrona pracowników z zewnątrz przed promieniowaniem, 90/641/EURATOM
- Przesyłanie odpadów radioaktywnych, 92/3/EURATOM uzupełniona przez 93/552/EURATOM
- Podstawowe normy bezpieczeństwa, 96/29/EURATOM
- Przesyłanie substancji radioaktywnych, 93/1493/EURATOM

2. Dokumenty programowe:

- Polityka ekologiczna państwa (1991 r.) i II Polityka ekologiczna państwa (2001 r.),
- Program wykonawczy do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 - 2010 (2002 r.),
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016,
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010 z perspektywą na lata 2011-2014,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Agenda 21 - Ramowy Program Działań,
- Strategia zrównoważonego rozwoju Unii Europejskiej (2001 r.)
- Długotrwała strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju - „Polska 2025”,
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej,
- Założenia polityki energetycznej Polski do 2020 r.,
- Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej,
- Krajowy Plan Rozdziału Uprawnień do Emisji CO₂ na lata 2008 - 2012,
- Krajowy program zwiększania lesistości,
- Polityka leśna państwa,
- Strategia gospodarki wodnej wraz z harmonogramem zadań Gospodarki Wodnej do roku 2020,
- Program małej retencji dla Województwa Pomorskiego do roku 2015,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim za rok 2012,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 15 marca 2010r - Strategią Zrównoważonego Rozwoju Polski do 2025 r.,
- Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego 2007- 2013,
- Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego, Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego,
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wejherowskiego na lata 2004- 2011,
- Raport o stanie powiatu wejherowskiego, Wejherowo 2010r.,
- Strategia Rozwoju Powiatu Wejherowskiego 2011-2020.

ZAŁĄCZNIK NR 3 Bibliografia.

- Bernaciak A., Gaczek W., Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 2002,
- Błaszyk T., Górski J., Odpady a problemy zagrożenia i ochrony wód podziemnych, Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska, Warszawa 1996,
- Geografia Polski : środowisko przyrodnicze, red. nauk. L. Starkel, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2004,
- Kistowski M., Staszek W., Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, Gdańsk, Wydaw. DJ, 1999,
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- Bednarek R., Prusunkiewicz Z. Geografia gleb, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- Narodowy Program Przygotowania do członkostwa w UE, Rozdział 23 - Ochrona Środowiska; MOŚZNiL, 1999,
- Ochrona Środowiska 2005, GUS, Warszawa 2005,
- Piontek F., tom I, rozdział I Środowisko przyrodnicze w strategii wzrostu gospodarczego i w rozwoju zrównoważonym. Planowanie i wdrażanie polityka ochrony środowiska, poradnik, Warszawa, 2001.
- Poskrobko B., Zarządzanie środowiskiem, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 2006,
- Poskrobko B: Sterowanie ekorozwojem tom I i III Regionalne i gospodarcze aspekty ekorozwoju, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok, 1998,
- Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Warszawa, listopad 2002,
- Śleszyński J., Ekonomiczne problemy ochrony środowiska, ARIES, Warszawa 2000,
- Woś A., Klimat Polski, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1999,
- Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznastwa, Państwowy Instytut Badawczy W Puławach,
- Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w roku 2011 – WIOŚ Gdańsk 2012r.
- Raport o stanie środowiska województwa pomorskiego w roku 2012 – WIOŚ Gdańsk 2013r.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim, raport za rok 2012 – WIOŚ Gdańsk 2013r.
- Strona internetowa Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego,
- Strona internetowa Państwowej Straży Pożarnej,
- Strona internetowa Ministerstwa Środowiska,
- Strona internetowa Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku.

ZAŁĄCZNIK NR 4 Proponowane kryteria pilności.

Proponowane kryteria pilności realizacji inwestycji z zakresu ochrony środowiska:

1. Kryteria ogólne:

- Gotowość zadania do realizacji (pozwolenie na budowę, decyzja środowiskowa itp.)
- Pozytywne oddziaływanie na środowisko, ROŚ
- Wkład własny realizującego projekt
- Poparcie społeczne dla inwestycji

2. Inwestycje drogowe:

- Położenie na ważnym, z punktu widzenia społecznego, odcinku komunikacyjnym
- Położenie w pobliżu istotnych obiektów publicznych
- Nadmierne natężenie ruchu
- Ochrona przed hałasem komunikacyjnym

3. Inwestycje z zakresu gospodarki wodno – ściekowej:

- Usytuowanie w pobliżu zbiorników zasobu wody pitnej
- Usytuowanie na obszarach chronionych
- Usytuowanie w pobliżu wód powierzchniowych

4. Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami:

- Zgodność z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego 2018.

5. Inwestycje z zakresu gospodarki energetycznej:

- Inwestycje przy wykorzystaniu źródeł energii odnawialnej
- Inwestycje mające na celu oszczędzanie energii i obniżające emisję zanieczyszczeń do powietrza.

ZAŁĄCZNIK NR 5 Kompetencje wójta.

Na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. Ochrona przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92, poz 83 z póź. zmianami), kompetencje wójta to:

- a) wydawanie zezwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości nie wpisanych do rejestru zabytków,
- b) w odniesieniu do nieruchomości wójt, burmistrz albo prezydent wymierza administracyjną karę pieniężną za:
 - zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności;
 - usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia;
 - zniszczenie drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodowane niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych.

Wg Art. 378 ust.3 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Tekst jednolity: Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z póź. zmianami), kompetencje wójta to:

3. W przypadku zwykłego korzystania ze środowiska przez osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest właściwy w sprawach:

1) wydawania decyzji, o których mowa w art. 150 ust. 1 i art. 154 ust. 1; t.j.:
Art. 150.

1. Organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, lub obowiązki nałożone w trybie art. 56 ust. 4 pkt 1, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

Art. 154 ust. 1

1. Organ ochrony środowiska może ustalić, w drodze decyzji, wymagania w zakresie ochrony środowiska dotyczące eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

2) przyjmowania wyników pomiarów, o których mowa w art. 149 i 150; t.j.:
Art. 149.

1. Wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, prowadzący instalację i użytkownik urządzenia przedstawiają organowi ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, jeżeli pomiary te mają szczególne znaczenie ze względu na potrzebę zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.
2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje wyników pomiarów prowadzonych w związku z eksploatacją instalacji lub urządzenia, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska przekazuje się właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,
 - 2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1 – kierując się potrzebą zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska.
3. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, zostaną ustalone:
- 1) przypadki, w których wymagane jest przedkładanie wyników pomiarów z uwagi na:
 - a) rodzaj instalacji lub urządzenia,
 - b) nominalną wielkość emisji,
 - c) parametry charakteryzujące wydajność lub moc instalacji lub urządzenia;
 - 2) formy przedkładanych wyników pomiarów;
 - 3) układy przekazywanych wyników pomiarów;
 - 4) wymagane techniki przedkładania wyników pomiarów;
 - 5) terminy przedkładania wyników pomiarów w zależności od ich rodzajów.
4. Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia:
- 1) inne niż wyniki pomiarów, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, dane zbierane w wyniku monitorowania procesów technologicznych w związku z wymaganiami pozwolenia, które ze względu na szczególne znaczenie dla zapewnienia systematycznej kontroli wielkości emisji lub innych warunków korzystania ze środowiska powinny być przekazywane właściwym organom ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,
 - 2) terminy i sposób prezentacji danych, o których mowa w pkt 1 – kierując się potrzebą zapewnienia właściwym organom wyników monitorowania procesów technologicznych przez podmioty korzystające ze środowiska.

Art. 150.

1. Organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 147 ust. 1, 2 i 4, lub obowiązki nałożone w trybie art. 56 ust. 4 pkt 1, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.
2. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 1, właściwy organ może nałożyć obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.
3. Jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisyjnych, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 149 ust. 1, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

4. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania wszczyna się z urzędu.

3) przyjmowania zgłoszeń, o których mowa w art. 152 ust. 1; t.j.:

Art. 152.

1. Instalacja, z której emisja nie wymaga pozwolenia, mogąca negatywnie oddziaływać na środowisko, podlega zgłoszeniu organowi ochrony środowiska, z zastrzeżeniem ust. 8.